

Årsredovisning 2015

Orsa kommun

Hit gick skattepengarna 2015

100 kr i skatt till Orsa kommun fördelades så här

2015	2014	
29.25 kr	29.27 kr	Äldre- och handikappomsorg
20.50 kr	21.29 kr	Grundskola och fritidsverksamhet
10.68 kr	11.21 kr	Gymnasienämndsverksamhet
7.38 kr	6.99 kr	Förskola
5.73 kr	5.98 kr	Stödfunktioner, administration, utvecklingsmedel m m
5.55 kr	6.73 kr	Pensioner
4.06 kr	3.70 kr	Individ- och familjeomsorg
3.33 kr	0.06 kr	Årets resultat
2.58 kr	2.51 kr	Gata och park
2.11 kr	2.24 kr	Försörjningsstöd
2.02 kr	2.03 kr	Fritidsverksamhet
1.71 kr	1.79 kr	Kulturverksamhet och bibliotek
1.51 kr	1.42 kr	Räddningstjänst
1.07 kr	1.04 kr	Arbetsmarknadsåtgärder
1.03 kr	1.39 kr	Kollektivtrafik
0.91 kr	0.82 kr	Byggnadsnämndsverksamhet
0.90 kr	0.90 kr	Musikskolan
0.81 kr	0.71 kr	Näringslivsåtgärder
0.57 kr	0.65 kr	Turism
0.50 kr	0.03 kr	YH-utbildning (SCoTT)
0.39 kr	0.36 kr	Miljö- och hälsoskydd
0.25 kr	0.29 kr	Föreningsbidrag
0.16 kr	0.17 kr	Vatten och avlopp
0.00 kr	0.03 kr	Räntekostnader
0.00 kr	0.00 kr	Avfall
-0.14 kr	-0.26 kr	Ränteintäkter
-1.05 kr	-0.02 kr	Integration
-1.82 kr	-1.30 kr	Övrigt
100.00 kr	100.00 kr	

Årsredovisning 2015

Innehåll

Ett år av förändring	6
Orsa kommuns vision och värdegrund	7
Kommunens målområden och målpuppfyllnad	8
Förvaltningsberättelse	19
Personalredovisning	26
Kommunfullmäktige	30
Revisionen	32
Kommunstyrelsens verksamheter	33
Barn- och utbildningsutskottet	39
Socialutskottet	41
Miljönämnden	43
Byggnadsnämnden	45
Sammanställd redovisning	47
Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB	48
Orsa Vatten och Avfall AB & NODAVA AB	50
Driftredovisning 2015, Orsa kommun	52
Investeringsredovisning 2015, Orsa kommun	52
Resultaträkning	53
Noter till resultaträkningen	54
Balansräkning	56
Noter till balansräkningen	57
Kassaflödesrapport	63
Redovisningsmodell	66
Redovisningsprinciper 2015	67
Ordlista	69
Förkortningslista	70
Organisation 2015	71
Revisionsberättelse	72

Ett år av förändring

Ordet förändring kan hos vissa framkalla en oros-känsla och hos andra en pirrande förväntan. Jag hör till de senare. 2015 har verkligen präglats av förändringar på många olika sätt. För organisationen Orsa kommun har ett stort förändringsarbete påbörjats. Vi började med den politiska nivån och sedan har arbetet fortsatt i förvaltningen under hela året. Huvudsyftet med förändringen är bättre styrning och kontroll genom kortare beslutsvägar för att möta framtida utmaningar.

Det ekonomiska resultatet för 2015 blev det bästa under 2000-talet, och troligen det bästa någonsin. Ett stort tack till alla medarbetare för arbetet med att dagligen leverera en bra service till våra kommunmedborgare samtidigt som du tar ansvar för den kommunala ekonomin. Överskottet kan till viss del förklaras av engångsintäkter och av att ett antal tjänster har varit vakanta under året i avvaktan på en ny organisation. Ett bra ekonomiskt resultat är inget mål i sig, men en förutsättning för att klara framtidens utmaningar är att bygga en stark ekonomi. Framtida investeringsbehov är stort och för detta krävs en god ekonomisk grund.

Våra fokusområden är äldreomsorg, skola och tillväxt. Andelen nöjda brukare inom äldreomsorgen överträffar målet, och här kommer arbetet framåt att fokusera på hur vi förbereder oss för en åldrande befolkning och framför allt på hur Lillåhem som byggnad kan möta framtidens krav. Glädjande är att Skolinspektionen under året gav ett kvitto på att Orsas skolor är på rätt väg genom att lyfta bort hotet om vite. Kvalitetsarbetet måste nu fortsätta med kraft, vilket det också gör. Inom området tillväxt vill jag särskilt lyfta fram utbyggnaden av fiber i det kommunala stadsnätet, som är en helt avgörande framtidssatsning.

För Orsa och Sverige har den största flyktingvågen sedan andra världskriget förändrat vårt samhälle på ett genomgripande sätt. I mina många kontakter med företrädare för näringslivet får jag höra att det har blivit svårare att hitta arbetskraft. Besöksnäringen, som är vår viktigaste framtidsnäring, är den som växer

mest. Till exempel har antalet anställda i Grönklitt och på campingen ökat från omkring femtio till omkring hundrasextio de senaste tio åren, och tillväxten fortsätter. Samtidigt vet vi att det inom den kommunala verksamheten kommer stora pensionsavgångar och ökande behov. Det här är en av våra största framtidsfrågor, nämligen att se till att trygga försörjningen av arbetskraft till både näringslivet och den offentliga sektorn. Här är integrationen en nyckelfråga. Vi ska välkomna alla nya Orsabor – de är en tillgång och en viktig förutsättning för framtida välbefinnande.

Mikael Thalín, kommunstyrelsens ordförande

Orsa kommuns vision och värdegrund

Värdegrund

Orsa – helt enkelt

Min uppgift är att se till att det blir så enkelt som möjligt för våra medborgare.

Respekt

Jag respekterar mina medmänniskor.

Samarbete

Jag är en del av en större helhet och hittar lösningar tillsammans med andra.

Ansvar

Jag har ett ansvar att handskas varsamt med våra resurser för att skapa ett bra och hållbart samhälle.

Vision

Orsa är en naturnära plats där folk trivs och vill bo. Våra verksamheter håller hög kvalitet och det känns tryggt att använda sig av dem. Vårt rika och mångsidiga kulturarv har grundat vårt goda rykte som musikkommun.

Vi har en tydlig roll i arbetet med att utveckla regionen. Orsa har korta beslutsvägar och krånglar inte till saker. Det gör oss väl förberedda att möta samhällets förändringar utan att tappa hållbarhetstänkandet.

Vi har ett välmående näringsliv som är attraktivt för både tjänsteföretag och producerande företag. Vi är en av landets mest kända turistorter.

Detta har blivit möjligt genom ett fantasirikt och nyfiket förhållningssätt, präglat av humor och en gnutta galenskap.

Kommunens målområden och måluppfyllnad

Kommunen har definierat fyra övergripande mål som verksamheterna ska bidra till att uppfölja. Målen är:

Tillväxt

Kommunens verksamheter ska skapa förutsättningar för en positiv utveckling. Vi ska arbeta för en god kompetensförsörjning både inom offentlig sektor och för det privata näringslivet. Genom nytänkande och ett gott värdskap ska vi göra Orsa till en attraktiv turist- och bostadsort.

Orsa ska ha en tilltalande offentlig miljö och en väl fungerande infrastruktur.

Orsa ska vara en pålitlig samverkanspartner och bidra till utvecklingen av regionen.

Ekonomi

Våra verksamheter ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt och ge möjlighet till satsningar för framtiden.

Investeringar ska vara välplanerade och väl motiverade.

Budgeten ska vara realistisk och ingå i verksamhetsplanen.

Medarbetare

Ledarskapet på alla nivåer ska vara tydligt och lyhört. Våra medarbetare ska känna till vad som förväntas av dem.

Medarbetarna är vår viktigaste resurs och ska bidra till att utveckla verksamheten. För det krävs möjlighet till kompetensutveckling och delaktighet.

Livskvalitet och samhällsservice

Kommunens verksamheter ska verka för att människor ska känna sig trygga med alla våra verksamheter men särskilt viktigt är att vård, omsorg samt utbildning håller en hög kvalitet och visar goda resultat. Vi ska även arbeta för ett samhälle med ett mångsidigt kultur- och föreningsliv. Medborgarna ska känna att de kan delta i Orsas utveckling.

Orsas varierande natur – från vildmark till kulturbudbygd – är viktig för vår livskvalitet. Vi ska arbeta hälsofrämjande med hållbar utveckling för att skapa förutsättningar för ett jämlikt Orsa där alla känner sig välkomna.

Förvaltningarnas bidrag till måluppfyllelsen

Nedan följer en redogörelse för vilka förvaltningsmål som har satts upp och hur dessa har bidragit till uppfyllandet av de kommunövergripande målen. Observera att kommunledningen har till uppgift att bevaka de övergripande målen genom sina ingående verksamheter. Kommunledningen har därför bara i undantagsfall egna förvaltningsmål. Alla verksamheter har inte heller förvaltningsmål för alla kommunövergripande mål. Mål sätts där särskilda insatser behövs göras. Däremot kan verksamheter ha haft aktiviteter direkt mot de kommunövergripande målen. Dessa redovisas i så fall i text under respektive verksamhets årsberättelse.

Måluppfyllnaden mäts med färgkoder. Röd innebär att målet inte är uppfyllt, gul att målet delvis är uppfyllt och grönt att målet är uppfyllt.

Tillväxt

Näringslivskontoret

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
● Bland de 100 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivs ranking senast 2018.	Svenskt Näringslivs ranking mäter hur kommunen är att driva företag i, enligt det lokala näringslivet. Rankingens räkningar också in siffror från SCB rörande sysselsättning, kommunalskatt och andra objektiva nyckeltal. Rankingsiffran för Orsa sjönk till plats 269 år 2015, vilket betyder att förbättringsprojektet "Orsa topp 100" inte har gett någon vändning ännu för kommunens företagsklimat. Kommunens tillämpning av lagar och regler är det område som dragit ner betyget mest i 2015 års ranking.	● Allmänhetens attityder till företagande, placering	226	100
		● Kommunalpolitikernas attityder till företagande, placering	156	100
		● Kommunala tjänstemäns attityder till företagande, placering	233	100

Fritids- och servicekontoret

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
◆ Höja kvaliteten på kommunens kommunikationsmöjligheter.	Under 2015 har centrumprojektet avslutats. Vi har därmed fått en rejäl standardhöjning på våra lokala gator och gång- och cykelvägar i centrum. I samarbete med NODAVA förbättrar vi framkomligheten för bilar och cyklister i kvarteret Leran i centrala Orsa. Arbetet genomförs i två etapper och avslutas under 2016. Då kommunen sedan halvårsskiftet saknar ansvarig resurs inom gata och park har alla kvalitetshöjande åtgärder inte kunnat genomföras som planerat. Bredbandsutbyggnaden har under 2015 prioriterats upp en nivå. Kommunen har i dag en heltidsanställd medarbetare på stadsnätet och arbetet fortgår på bred front med projekt både ute i byarna och i centrala Orsa. Genomförda projekt under 2015 är Skattungbyn, Mickelvål, Orsbleck och Berget.			
● Utveckla och förvalta kommunens mark- och grönområden.	På Orsa kommuns tomtområde vid Styversbacken är tre av sex tomter sålda. Området har under sommaren och hösten varit skyltat och marknadsförs av en mäklare. Kommande etapper är under utredning. Som en naturlig följd av arbetet med Orsas nya översiktsplan (ÖP) är planen att ta fram en markstrategi som ska tydliggöra inriktning och ansvar beträffande kommunens kort- och långsiktiga förvärv av mark och skog. Då vi för närvarande saknar resurser för verksamheten kommer tidsplanen för framtagandet av en markstrategi att skjutas på framtiden. Förhoppningsvis kan den påbörjas under 2016.	● Antal sålda tomter	0	3

Stadsbyggnadsförvaltningen

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
◆ Aktuell översiktsplan (tillväxt).	◆ Arbetet med översiktsplanen kommer att fortsätta under 2016 och 2017.	◆ LIS-områden ska vara utpekade i översiktsplanen (LIS står för landsbygdsutveckling i strandnära områden)		Delvis genomfört
		● Översiktsplanen ska vara klar i sin helhet senast utgången av 2015, procent	50	100
● Planera för att Orsa ska vara en attraktiv turistort.	● Programarbete för centrumområdet i Grönklitt.			

Ekonomi

Socialförvaltningen

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
● Förvaltningens medel ska fördelas utifrån medborgarnas behov.	● Förvaltningens medel är fördelade utifrån medborgarnas behov. Budgeten går ihop och tidigare underskott på grund av bristande kontroll är åtgärdade.			

Barn- och utbildningsförvaltningen

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
◆ Varje individ som arbetar inom Orsas barn- och utbildningssektor tar ansvar även för morgondagens barn genom att förhålla sig till de tilldelade resurserna.	◆ Under vårterminen gjordes en genomlysning av barn- och utbildningsförvaltningens ekonomi och ekonomiska styrning. Det ledde till följande förändringar: – Begränsa kostnader. Att hålla tillbaka kostnaderna under höstterminen genom att dels inte tillsätta en chefstjänst och genom att undvika vikarier i skolan. – Ny fördelningsmodell. Att inför budget 2016 skapa en modell för hur resurserna till skolorna skulle kunna fördelas för att gynna likvärdigheten mellan skolor, ökade kunskapsmål och ökad trygghet. Denna modell är nu klar och resurserna 2016 fördelas utifrån de behov som lärarna, rektorerna och elevhälsan uppger att eleverna har. En överblick över elevernas studieresultat och behov av extra anpassningar och stöd görs för samtliga elever av samtliga lärare och elevhälsan två gånger per termin. Det är denna överblick som ligger som underlag för budget. – Gemensam tjänstefördelning. Inför vårterminen 2016 har rektorer och förvaltning haft en gemensam mall för tjänstefördelning på skolor och förskolor. En gemensam tjänstefördelning gynnar likvärdigheten mellan skolorna och gör det möjligt att matcha rätt pedagog med rätt elever. I tjänstefördelningen har rektorerna ett visst antal tjänster att besätta och det ska lämnas utrymme för att vikarier måste inkallas vid sjukdom.	◆ Kostnad per inskrivet barn i förskolan, tkr	141	135
		◆ Kostnad per betygspoäng i årskurs 9, kr	408	368

Medarbetare

Stadsbyggnadskontoret

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
●	Säkra god kompetensförsörjning.	●	Erbjuda praktikplatser på förvaltningen	Genomfört

Barn- och utbildningskontoret

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål	
◆	Alla medarbetare inom barn- och utbildningssektorn i Orsa är medvetna om sitt eget höga värde och är stolta över att bidra till skolans goda resultat och märkbara arbetsglädje.	◆	Arbetet med att stärka rektorerna i sitt ledarskap på skolorna har fortsatt. De planer för ledarskapsutveckling som rektorerna har lämnat in har följts upp och en enkät gjordes i slutet av december 2015, där lärarna fick utvärdera sina rektorers ledarskap. Enkäten visar i huvudsak att lärarna är nöjda med sina ledare. Arbetet med verksamhetsidé har påbörjats och avslutats. I november 2015 fattade barn- och utbildningsutskottet beslut om att föreslå kommunstyrelsen att barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsidé ska vara: "Ett gott lärande i en trygg miljö där alla ska lyckas." Kommunstyrelsen fattar beslut om detta i mars 2016.		

Livskvalitet och samhällsservice

Kommunstyrelsen

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
●	Fokus på barn- och ungdomsverksamhet.	Sammanlagt för de tre kontor som administrerar föreningsbidrag uppgår mer än 50 procent till barn- och ungdomsverksamhet. En del är även avsatt till föreningslös ungdom.	Antal avtal med barn- och ungdomsinslag	
◆	Medborgarna ska ha möjlighet att följa och påverka kommunens arbete.	Arbetet med hemsidan har tagit ny fart. Infoansvarig är på kurs första veckan i februari, strukturen är framtagen och ska bara småjusteras. Återstår funderingar kring relevanta e-tjänster. Medborgardialoger har hållits bland annat om va-planen. Vi finns närvarande på sociala medier. Förhoppningsvis kan den nya organisationen bidra till att vi vässar informationsbiten.		

Räddningstjänsten

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
◆	Den enskildes förmåga att hantera olyckor ska öka.	◆	Räddningstjänsten har utbildat cirka 500 personer under 2015 i allt från förebyggande brandskydd till hjärt- och lungräddning. Bedömningen är därmed att den enskildes förmåga att hantera olyckor i kommunen har ökat, om än inte fullt ut som planerat.	
		●	Antal elever som har genomgått brandskyddsutbildning	160 220
		●	Antal personer utbildade i brandskydd	201 200
		●	Antal personer utbildade i hjärt- och lungräddning	150 200

Kulturkontoret

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
◆ Skapa gemensamma mål för hur resurser till barn- och ungdomskultur kan användas på bästa sätt.	◆ Målet delvis uppfyllt i och med att den ny tillsatta kultursamordnaren tillsammans med barn- och skolbibliotekarier fortsatt driver en verksamhet med stort fokus på barn och ungdom.	● Andel av budget som går till barn och ungdomskultur, procent	37	50
		● Resurser till skolbibliotek av budgeterade medel, procent	100	100
		● Resurser till kultur i skolan, förbrukade medel i procent	55	100
		● Aktiviteter med fokus på barn och ungdom. Andel av totalt antal i procent	73	50
		◆ Lånestatistik barn- och ungdom, antal	25 797	28 014
		● Fokus på barn och ungdom, andel av budgeterade medel i procent	85	100
		● Satsning på allmänkultur, totalt, tkr	197	140
● Tillgänglighet till kulturhus och bibliotek ska öka.	● Målet uppnått. Öppettiderna har ökat från 16 till 43 timmar per vecka.	● Antal öppettimmar bibliotek/kulturhus	81	48
		◆ Antal utlån per invånare och år	7,5	8

Fritids- och servicekontoret

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
● Fritids- och servicekontoret ska öka kvaliteten på tillgänglighet och information.	● Kontorets kvalitetsarbete för att ta fram nya rutiner inom respektive verksamhetsområde går för närvarande på sparlåga. Genomförd flytt, pågående organisationsöversyn och underbemanning har medfört att vissa omprioriteringar har fått göras.	● Kvalitativ bedömning av struktur på ärendehanteringssystemet	Ej genomfört	
◆ Kostenheten ska producera näringsriktig kost på ett resurseffektivt sätt.	◆ Kvalitetsarbetet inom kosten har under 2015 tagit ny fart. Arbetet med att införa ett kostplaneringsprogram har påbörjats. Medarbetarna ute i köken har höjt sin kompetens inom allergi- och specialkost genom en särskilt riktad utbildningsåtgärd. Samarbetet med skolan har förbättrats genom ett gemensamt projekt med temat "Skolmåltiden". Projektet ska främja bra matvanor och en god hälsa. Inom ramen för kommunens övergripande förändringsarbete har en fördjupad översyn av kostenheten påbörjats. Målsättningen är att verksamheten ska producera en näringsriktig kost på ett resurseffektivt sätt.			
◆ Erbjudna ett mångsidigt utbud av lokaler och anläggningar för fritidsaktiviteter.	◆ Som ett led i att förbättra möjligheterna till hälsofrämjande aktiviteter har fritidsavdelningen byggt ett utegym och en hinderbana på Berget. I övrigt är det många föreningar och enskilda som vill nyttja våra lokaler och anläggningar. Vill nya eller nygamla sporter etablera sig i Orsa kommer våra lokaler sannolikt inte att kunna inrymma alla som vill vara aktiva. Om vi menar allvar med att erbjuda ett mångsidigt utbud av lokaler och fritidsaktiviteter bör tillgången till lokaler och anläggningar ses över. Vid frånvaro av resurser kommer prioriteringar att behöva göras.			

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
<p>◆ Bredda och utveckla verksamheterna på Ungdomens hus i samverkan med kommunens förvaltningar och andra externa aktörer.</p>	<p>◆ I bra lokaler men med begränsade resurser har Ungdomens hus med Leif och Kulan arrangerat ett stort antal mycket uppskattade aktiviteter. Ett flertal av aktiviteterna har genomförts i samarbete med både interna och externa aktörer, till exempel integrationsenheten, skolan, NBV, Studieförbundet, IOGT-NTO och Grönklittsgruppen. Inom ramen för det övergripande översynsarbetet bör fokus läggas på att se över vilket uppdrag Ungdomens hus ska ha. Uppdragsbeskrivningen bör sedan fullt ut åtföljas av en budget som säkerställer att verksamheten kan drivas och utvecklas mot beslutade mål.</p>			
<p>◆ Arbeta för lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.</p>	<p>◆ Ett ökat tryck från omvärlden i flyktingfrågan ger tydliga effekter även i Orsa. Ett antal privata aktörer har tagit emot ett hundratal flyktingar där alla barn och ungdomar bland annat ska erbjudas skolgång. Detta ställer höga krav på dialogen mellan inblandade aktörer, vilket även aktualiserar att den pågående processen för framtagandet av en integrationsstrategi fortskrider enligt plan. I övrigt har en samverkansdialog mellan skolan, socialförvaltningen och integrationsenheten inletts med syfte att ta fram en bra fördelning av inkommande medel för att täcka respektive verksamhets kostnader för integration. Inom integrationsenhetens verksamhet har ett flertal aktiviteter genomförts, alla med syfte att främja en snabb och bra integration i Orsa. Aktiviteterna har varit mycket uppskattade och kommer förhoppningsvis att kunna genomföras även kommande år. I samverkan med åtta andra kommuner i Dalarna har Orsa gått med i projektet "Språkvän". Syftet med projektet är att öka antalet möten/mötesplatser i Orsa, samt öka kunskapen om och förståelsen för olika kulturer.</p>			
<p>◆ Erbjudna våra ensamkommande barn en trygg och utvecklande hem- och boendemiljö med tillgång till aktiv och stimulerande fritid.</p>	<p>◆ Boendet för ensamkommande barn och ungdomar har nu varit i gång under ett och halvt år. Verksamheten har på denna relativt korta tid lyckats skapa en bra och välkommande verksamhet som ger våra ensamkommande barn och ungdomar en bra start i sitt nya hemland. Personal tar regelbundet fram nya rutiner för att kvalitetssäkra verksamheten. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har sedan starten genomfört två tillsynsbesök, vars resultat ligger till grund för det fortlöpande kvalitetsarbetet. För att höja den individuella kompetensen likväl som den kollektiva har en handfull utbildningar hållits för personalgruppen. Verksamheten saknar i dag en boendechef men en rekryteringsprocess är påbörjad.</p>			

Socialkontoret

Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
◆ Medborgare inom äldreomsorgen ska vara delaktiga i sina insatser.	◆ För att alla ska kunna vara delaktiga i sina insatser så gör man för varje individ en genomförandeplan.	● Andel av brukarna som har en aktuell genomförandeplan som inte är äldre än sex månader	76	100
		● Andel nöjda brukare ordinärt boende, procent	90	90
		● Andel trygga i särskilt boende, procent	90,5	90
		◆ Andel trygga i ordinärt boende, procent	84	90
		● Andel nöjda brukare särskilt boende, procent	86	85
		● Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	15	15
◆ Våra verksamheter ska arbeta enhetligt och långsiktigt inom respektive verksamhetsområde.	<p>Vi har ett ständigt pågående arbete med att se över rutiner och riktlinjer inom de olika verksamheterna. Medarbetarna informeras kontinuerligt på APT:n och de som har behov av utbildning erbjuds det.</p> <p>Ett viktigt verktyg inom äldreomsorgen är den satsning på utbildning i interprofessionella team som bedrivs i samverkan med Region Dalarna. Merparten av teamen har inriktning på nutrition. Teamen arbetar med konkreta mål för att förbättra exempelvis nattfastan. Inom individ- och familjeomsorgen (IFO) har man börjat göra utredningar enligt Fia. Fia är en standardiserad utredningsmodell för försörjningsstöd och för ärenden som har pågått längre än fem månader. För att få en fullständig bild över individernas tillgångar använder vi datastödet Infotorg som inköptes under hösten. För ärenden vad gäller ansökningar till behandlingshem har vi infört att de alltid ska föregås av en ASI-utredning där man kartlägger missbruket och mäter motivationen.</p> <p>Vad gäller anhörigstödet så har vi i Orsa kommun målet att bidra till en ökad upplevelse av livskvalitet och hälsa hos de anhöriga. Bland annat har vi utvecklat anhörigstödet till fler och nya målgrupper.</p> <p>Värdegrundsarbetet är en viktig del i vår dagliga verksamhet.</p>			
◆ Medborgare inom verksamheterna för personer med funktionsnedsättning ska få ökad meningsfullhet utifrån personens egna önskemål.	◆ Inom särskilda omsorgen pågår ett ständigt arbete för att få en meningsfull daglig sysselsättning för funktionshindrade. Funktionshindrade som i regel står långt ifrån arbetsmarknaden erbjuds att delta i legoverksamhet. Den verksamheten bedrivs i dag som ett projekt i samarbete med LSS och arbetsmarknadsenheten. Efter tiden i legoverksamhet följer en praktikperiod för att se vad man klarar av och var man passar in. I dessa frågor har man samarbete med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.	● Andel boende som erbjuds en individuellt anpassad daglig aktivitet utanför bostaden, procent	35	50

Förvaltningsmål		Kommentar		Mått		Utfall	Mål
◆	Medborgare som är aktuella inom individ- och familjeomsorgen/ arbetsmarknadsenheten ska få möjlighet att klara sig på egen hand.	◆	Arbetet med att få ett fungerande flöde mellan IFO och arbetsmarknadsenheten pågår.	◆	Andel ej återaktualiserade ungdomar 13–20 år ett år efter avslutad utredning eller insats	69	80
				●	Andel ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21–64 år ett år efter avslutad utredning eller insats	88	80
				◆	Andel ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad utredning eller insats	77	80
				●	Medelvärde inskrivningstid arbetsmarknadsenheten, dagar	171	180
				●	Antal inskrivna i arbetsmarknadsenheten, personer	35	50
				●	Antal utskrivna som gått till arbete/studier (egen försörjning) genom arbetsmarknadsenheten, personer	1	3
				●	Antal utskrivna från arbetsmarknadsenheten, personer	3	5

Miljökontoret

Förvaltningsmål		Kommentar		Mått		Utfall	Mål
●	Barnen i våra förskolor och skolor vistas i en hälsosam miljö.	●	Under året har vi utfört tillsyn och kontroll av verksamheter där barn och unga vistas. Fokus har legat på inomhusmiljö, hygien och hantering av allergikost. Vi kan konstatera att det finns en del brister inom dessa områden som behöver åtgärdas. Barn och unga tillbringar en stor del av dagen på förskola eller skola. Det innebär att den som bedriver en sådan verksamhet ska se till att både inomhusmiljön och maten som barnen äter är säkra. Miljökontorets tillsyn och kontroll leder på sikt till att inomhusmiljön och matsäkerheten för barn och ungdomar förbättras.	●	Antal tillsynsbesök, kontroller och informationsinsatser på förskolor och skolor	94	69

Förvaltningsmål		Kommentar		Mått		Utfall	Mål
◆	Förvaltningen har förtroende hos verksamhetsutövare, medborgare och kommunens övriga förvaltningar.	◆	För att få en tydligare bild av vad verksamhetsutövare och andra som vi har kontakt med tycker om oss har vi arbetat fram en enkät under året. Vi har fokuserat mycket på information och rådgivning och har en uppdaterad och innehållsrik hemsida. Under hösten har vi även startat en facebook sida för att lättare nå ut med information. Vi har i stort sett gjort det vi lovat enligt de tjänstegarantier som nämnden har beslutat om. Under året har vi, tillsammans med de flesta andra kommunerna i Dalarna, även deltagit i ett länsprojekt med syfte att skapa samsyn inom livsmedelskontrollen. I projektet har vi träffat andra kommuner och deltagit i inspektioner.	◆	Andel verksamheter som fått en första kontroll inom sex månader från att de startades, procent	87	100
				●	Andel e-postmeddelanden som besvarats inom två arbetsdagar, procent	100	80
				◆	Andel sökande som har gjort anmälningar/ansökningar till miljökontoret och som fått bekräftelse inom tio arbetsdagar, procent	98	100
				●	Ta fram enkät till verksamhetsutövare som har fått tillsyn/kontroll av miljökontoret	Genomfört	
●	Förvaltningens resor och inköp görs på ett miljömedvetet sätt.	●	Förvaltningen strävar efter att alla resor och inköp ska göras på ett miljömedvetet sätt. För att detta ska bli tydligare har vi börjat arbeta fram riktlinjer för detta. Det arbetet är klart för beslut i nämnden under vintern. För att nå ett steg närmare har vi även köpt in en elbil som har ersatt en av våra fossilbilar.	◆	Ta fram riktlinjer för inköp och resor	Delvis genomfört	
●	Förvaltningen ska aktivt delta i samhällsplaneringen för att åstadkomma en god miljö och hälsa samt en hållbar utveckling.	●	Under året har vi aktivt deltagit i ett flertal arbeten inom samhällsplaneringen. Det har bland annat handlat om detaljplanering, va-planering, avfallsföreskrifter och översiktsplan. Det är viktigt att miljökontoret deltar i ett tidigt skede i planeringen för att åstadkomma en god miljö.	●	Kvalitativ uppföljning av målet om att aktivt delta i samhällsplaneringen	Genomfört	

Barn- och utbildningskontoret

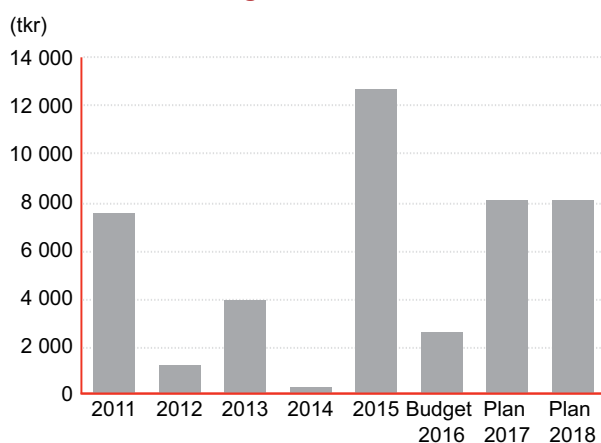
Förvaltningsmål	Kommentar	Mått	Utfall	Mål
<p>◆ Alla som går ut grundskolan i Orsa är nöjda med sin insats och har förutsättningar att välja sin framtid.</p>	<p>◆ Under höstterminen har samtliga lärare och förvaltningen genomfört kursen "Bedömning och betyg" genom Karlstads universitet. Arbete med "trafikljus" har inletts. Alla elevers utveckling mot målen i varje ämne ska bedömas varje månad genom att lärarna markerar eleverna med en färg. Grön, gul eller röd. Utifrån färgerna diskuteras varje elevs behov två gånger per termin. Då diskuteras hur det går för eleven kunskapsmässigt, vilket stöd eller extra anpassningar som läraren behöver samt utvärdering av redan insatta åtgärder. I dessa diskussioner finns elevens samtliga lärare med samt rektor och elevhälsan. Syftet är att denna åtgärd ska skapa överblick, ge förutsättningar för tidiga upptäckter och insatser samt öka måluppfyllelsen i skolorna. Som stöd i detta arbete ställs följande frågor rörande varje elev: Hur går det? Vart ska vi? Hur når vi dit? Hur har det gått? Lärarna diskuterar under rektorns ledning därefter klassen som helhet utifrån frågeställningen: Hur lär sig våra elever och hur ska vi anpassa pedagogiken därefter?</p>	<p>◆ Andel behöriga elever till gymnasieskolan, procent</p>	82,6	90
		<p>● Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen, procent</p>	67,9	100
		<p>● Meritvärde i årskurs 9 totalt, genomsnittligt betygspoäng</p>	215	185
		<p>● Personal i förskola, antal barn per heltidsarbetare (närvarande)</p>	3,9	3,9

Förvaltningsberättelse

Årets resultat

Årets resultat 2015 uppgick till 12,6 mkr, vilket var 10,6 mkr bättre än budgeterat.

Resultatutvecklingen 2011–2018

En mycket översiktlig förklaring till det resultatet är att vi erhölet en obudgeterad återbetalning från AFA Försäkring på drygt 3 mkr, att verksamheten ensamkommande barn (EKB) lämnade ett överskott på drygt 4 mkr samt att många verksamheter har gått på sparlåga under 2015. Detta eftersom lediga tjänster inte har återbesatts i avvaktan på att den pågående omorganisationen i kommunen ska bli klar, och att omorganisationsarbetet i sig medfört att en del aktiviteter skjutits på framtiden.

Verksamhetens nettokostnader, enligt resultaträkningen, var i stort sett oförändrade jämfört med 2014. Förvaltningarnas nettokostnader ökade med 7 mkr (2,0 procent) men samtidigt minskade pensionskostnaderna med cirka 4 mkr och därtill erhölet vi en återbetalning på 3 mkr från AFA Försäkring.

Skatteintäkter och statsbidrag ökade med 12,6 mkr eller 3,4 procent under 2015, vilket är den högsta ökningen sedan 2009. Tillgängliga prognoser från SKL pekar på att ökningen under den kommande treårsperioden gradvis kommer att minska från 3,1 procent 2016 till 2,5 procent 2018.

Finansnettot har försämrats något vilket främst beror på lägre ränteintäkter på bankmedel och avkastning på våra placeringar i räntepapper. Då kommunen inte längre har några lån har vi inte kunnat kompensera detta genom lägre låneräntor.

Av resultatet på 12,6 mkr kommer 5,0 mkr att avsättas till en resultatutjämningsreserv.

Med anledning av det ökade kostnadstrycket i samband med flyktingsituationen beslöt regeringen i en extra ändringsbudget att ge kommunsektorn 9,8 miljarder kronor i form av ett tillfälligt stöd. I december 2015 utbetalades 15,4 mkr av dessa medel till Orsa kommun.

Dessa medel har reserverats för kommande år och har inte påverkat 2015 års resultat.

Kommunens resultat har de senaste fem åren varierat mellan 0,2 och 12,6 mkr – se diagram. Det är emellertid viktigt att resultatet ställs i relation till vad invånarna faktiskt har fått för pengarna. Förutom sammanställningen *Hit gick skattepengarna 2015* i inledningen av årsredovisningen så redogör nämnderna i sina verksamhetsberättelser för hur man har lyckats uppfylla sina mål vad gäller både verksamhet och ekonomi.

Balanskravsresultat

Årets resultat uppgår till +12 630 tkr. Efter avsättning till resultatutjämningsreserv med 5 038 tkr uppgår årets balanskravsresultat till 7 592 tkr. Se vidare not 8 i resultaträkningen. Under åren 2005–2013 har kommunen dessutom öronmärkt medel för pensionsåtaganden med 27 496 tkr. Rådet för kommunal redovisning (RKR) har dock i en information i oktober 2015 listat vilka poster som får vara med i en balanskravsutredning. Återföring av öronmärkta medel finns inte med i denna lista.

Kommunens finansförvaltning

Kommunens finansförvaltning tillförde 376,7 (357,2) mkr år 2015. Dessa medel förbrukades enligt följande:

	Belopp i mkr		Budgetavvikelse		Procent av medlen	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Kommunfullmäktige	1,8	2,0	0,4	0,3	0,5	0,5
Kommunstyrelsen	40,8	39,8	1,7	-0,8	10,8	11,1
Kultur- och serviceutskottet	27,9	30,9	4,3	-0,4	7,4	8,7
Barn- och utbildningsutskottet	151,9	146,5	0,5	-0,1	40,3	41,0
Socialutskottet	136,2	133,0	2,3	0,3	36,2	37,2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	1,4	1,4	0,1	0,1	0,4	0,4
Byggnadsnämnden	4,1	3,4	0,1	0,7	1,1	1,0
Delsumma	364,1	357,0	9,4	0,1	96,7	99,9
Årets resultat	12,6	0,2			3,3	0,1
Summa	376,7	357,2			100,0	100,0

Totalt anslog kommunfullmäktige 373,5 (357,1) mkr för styrelse, nämnder och utskotts verksamheter 2015. Utfallet blev att nämnderna förbrukade 364,1 (357,0) mkr, alltså ett överskott på 9,4 (0,1) mkr. Samtidigt hade finansförvaltningen ett överskott på 1,2 (-3,4) mkr, så totalt blev resultatet 10,6 mkr bättre än budgeterat.

Budgetavvikelser

Se också nämndernas egna kommentarer till 2015 års resultat.

Samtliga förvaltningar redovisar ett överskott 2015, vilket inte har hänt tidigare i modern tid. En stor del av förklaringen ligger i att anslagna medel ökade med 16,4 mkr (4,6 procent) vilket historiskt är en mycket hög ökning mellan två år. Eftersom utfallet 2014 var i nivå med budget så är ökningen i samma storleksordning även jämfört med 2014 års utfall.

Ytterligare en förklaring till överskottet är att många verksamheter inte har tillsatt vakanser i avvaktan på att omorganisationen ska bli klar. Detta har slitit hårt på personalen inom vissa verksamheter och en del planerade aktiviteter har inte blivit utförda.

Slutligen redovisar verksamheten ensamkommande barn ett stort överskott (4,3 mkr) och även om cirka 0,8 mkr avser ett överskott som är hänförligt till 2014 och cirka 0,5 mkr avser timlöner i december som belastar denna verksamhet först i januari 2016, så är överskottet cirka 3,0 mkr. Det pågår en utredning av verksamheten för att se över hur kostnaderna bör fördelas. I dag är det sannolikt att en del andra verksamheter som belastas av kostnader för de ensamkommande barnen inte kompenseras fullt ut och då uppstår ett överskott inom EKB.

I övrigt kan nämnas att gymnasienämnden (som ligger under barn- och utbildningsutskottet) faktiskt

lämnade ett överskott på 0,7 mkr 2015, detta trots att prognoserna långt in på hösten visade ett betydande underskott.

Finansförvaltningens överskott på 1,2 mkr beror främst på att kommunen fick en obudgeterad återbetalning från AFA Försäkring på 3,3 mkr. Att överskottet ändå bara blev 1,2 mkr beror dels på att skatteintäkterna blev 0,8 mkr lägre än budgeterat, dels att avkastningen på innehavet i Oreälvens Kraft AB blev 0,9 mkr lägre än budgeterat, främst på grund av låga elpriser. Vi hade även en negativ budgetavvikelse för pensionskostnaderna medan finansnettot blev något bättre än budgeterat.

Årets resultat i förhållande till skatte- och bidragsintäkter uppgick till 3,3 procent, att jämföra med "tumregeln" för god ekonomisk hushållning som är 2,0 procent, och skulle innebära ett resultat omkring 7,6 mkr. Av resultatet på 12,6 mkr kommer 5,0 mkr att avsättas till resultatutjämningsreserven.

Även om vi har påpekat det förut så tål det att upprepas att vi under senare år har haft mycket höga pensionskostnader, vilket delvis har att göra med att anställda har gått i pension i förtid. Speciellt 2014 var ett sådant år då vi belastades med drygt 4 mkr mer i pensionskostnader än vi hade budgeterat. 2015 minskade pensionskostnaderna igen med nästan 4 mkr men under de kommande åren så kommer kostnaderna åter öka för varje år och om fem år är de drygt 5 mkr högre än i dag, enligt prognos från KPA. Samtidigt är det glädjande att vår ansvarsförbindelse för pensionsåtaganden intjänade före 1998 fortsätter att minska. 2015 var minskningen cirka 4 mkr och under kommande fem år är prognosen att den ska minska med ytterligare drygt 8 mkr.

Koncernen

Delar av kommunens verksamhet drivs i annan företagsform. Kommunkoncernen består förutom av Orsa kommun av Orsabostäder AB, som ägs till 100 procent av kommunen. Orsabostäder har i sin tur det helägda dotterbolaget Orsa Lokaler AB som äger och förvaltar merparten av kommunens fastighetsinnehav.

Orsa Vatten och Avfall AB äger i sin tur 33 procent i NODAVA AB. Övriga ägare är Älvdalens Vatten och Avfall AB samt Moravatten AB.

Orsa kommuns ägarandel i Grönklittsgruppen AB (före detta Orsa Grönklitt AB) är numera endast 5,7 procent. Detta bolag konsolideras inte i kommunens sammanställda redovisning.

Läs mer om koncernen på sidorna 47–51.

Koncernbolagen redovisar för tredje året i rad ett positivt resultat till skillnad mot tidigare år. Av den sammanställda redovisningen framgår att koncernresultatet är 20,6 mkr, eller 8,0 mkr högre än kommunens resultat, tack vare goda resultat i bolagen.

Särskilda händelser

De ekonomiska målen för 2015 grundade sig på skatteprognoser från SKL i februari 2014. Dessa förbättrades under året och i oktoberprognosen, som var den sista innan kommunstyrelsen lämnade förslaget till budget till kommunfullmäktige, så hade skatteprognoserna ökat med cirka 5,7 mkr. Detta är en förklaring till att ramtilldelningen till förvaltningarna ökade under året. Redan i december, månaden efter att kommunfullmäktige hade fastställt budgeten, så försämrades dock prognoserna och sedan blev det en ytterligare försämring i februari 2015 som då var 2,7 mkr sämre än det underlag som kommunfullmäktige hade när de fastställde budgeten.

Tillförordnad kommunchef fick därför ett uppdrag att tillsammans med förvaltningscheferna ta fram ett förslag som skulle innebära neddragningar om 2,7 mkr i beslutade ramar, med målet att resultatet på sista raden skulle uppgå till +2 mkr. Uppdraget genomfördes och kommunfullmäktige fastställde den nya budgeten för 2015 i maj.

Det bör dock påpekas att även om ramarna minskades i detta skede så utökades ramtilldelningen 2015 betydligt mer än vad som hade varit fallet de senaste åren. Både i jämförelse med föregående års budget och föregående års utfall. Detta i ett läge med mycket låg inflation.

Under 2015 påbörjades dessutom ett omfattande arbete med att se över förvaltningsorganisationen. Det arbetet är inte slutfört ännu och har tagit en del resurser i anspråk under året samtidigt som det inneburit att verksamheterna i stor utsträckning avvaktat med att tillsätta vakanser efter att anställda slutat.

Under 2015 fick kommunen återbetalning av försäkringspremier från AFA Försäkring med 3,3 mkr. Detta är enligt uppgift den sista återbetalningen som kan bli aktuell.

Befolkningsutvecklingen

Orsas befolkning minskade med 62 (37) personer år 2015. Det föddes 46 (59) personer och dog 93 (88) personer. Alltså blev det ett födelsenetto på -47 (-29) personer.

Totalt flyttade det in 422 (427) personer och ut 437 (435) personer, vilket ger ett flyttnetto på -15 (-8) personer. Per 2015-12-31 hade kommunen 6 750 invånare.

Kommunen har de senaste två åren minskat sin befolkning med 99 personer. Även om detta förstås inte är bra med tanke på våra skatteintäkter så bör det påpekas att under samma period har omkring 130 elever på den nu nedlagda SCoTT-utbildningen flyttat från orten. Exklusive dessa elever har alltså befolkningen ökat under de senaste två åren. Denna tendens ser ut att fortsätta under inledningen av 2016, trots ett fortsatt negativt födelsenetto.

Befolkningssammansättningen i Orsa ser över tid ut enligt följande.

Ålder	Antal 2005	Antal 2008	Antal 2011	Antal 2014	Antal 2015
0–6 år	436	454	432	411	408
7–15 år	828	706	637	645	632
16–18 år	336	330	272	232	241
19–64 år	3 899	3 941	3 858	3 754	3 662
65–79 år	1 047	1 094	1 183	1 272	1 312
80 år och äldre	474	465	485	498	495
Invånare totalt	7 020	6 990	6 867	6 812	6 750

Vad gäller åldersgrupper så framgår det i tabellen att den yngsta befolkningen fortsätter att minska medan åldrarna 65–79 år ökar mest.

Även om det sedan några år tillbaka har skett en viss nettoinflyttning i den yngsta åldersgruppen så fortsätter den att minska, om än något mindre än tidigare, på grund av låga födelsetal. Även i åldrarna 7–15 år sker en nettoinflyttning, men åldersgruppen minskar ändå på grund av att den fylls på med få barn underifrån. Så har det också sett ut i åldersgruppen 16–18 år men där ökade invånarantalet något under 2015, en ökning som kan relateras till invandring.

Vi har under flera år sett att befolkningen stadigt ökar i åldrarna 65–79 år och här har vi, som vanligt, en viss nettoinflyttning. Även i den äldsta gruppen, 80 år och äldre, brukar vi ha en viss nettoinflyttning även om den är blygsam.

I det kommunala utjämningsystemet finns det prislappar för olika åldrar där vi erhåller bidrag från staten utifrån hur vår demografi ser ut. Förenklat kan man beskriva det som att det finns olika prislappar på olika åldersgrupper som dessutom jämförs med genomsnittet i andra kommuner. Högst prislapp har invånare över 90 år. Tyvärr har invånarna över 90 år minskat med 14 stycken under 2015, vilket innebär att vi 2017 kommer få nästan 4 mkr mindre i bidrag för denna åldersgrupp. Enligt vår prognos så minskar de ytterligare under 2016.

För varje person som skriver sig i Orsa erhåller kommunen nästan 50 tkr i skatteintäkter (inkomstutjämningsbidrag) året efter. Därutöver får vi andra statsbidrag som varierar kraftigt utifrån ålder och så vidare. Detta är en av anledningarna till att det är viktigt att fortsätta arbetet med att stimulera inflyttning till kommunen.

Vi får också ett åldersrelaterat bidrag kallat kostnadsutjämningsbidrag och till skillnad mot inkomstutjämningsbidraget så är detta förskjutet i tid så tillvida att åldersstrukturen per 2015-12-31 ligger till grund för det kostnadsutjämningsbidrag vi får 2017. Detta betyder att till exempel om skolbarnen minskar så får vi ändå behålla bidraget en tid extra, men samtidigt så får vi också kostnaderna innan vi får bidraget när antalet skolbarn ökar.

För att ytterligare krångla till det bör det också påpekas att även om all inflyttning ger en stor positiv effekt under ett år på inkomstutjämnings-

bidraget så kan den påverka det åldersrelaterade bidraget (kostnadsutjämningsbidraget) negativt året därpå. Det beror helt på vilken ålder de inflyttade har. Generellt sett kan man säga att åldersgruppen 19–64 år ger minst i intäkter (faktisk nästan oavsett inkomst) medan barn och skolungdom samt våra äldsta invånare ger mest intäkter. Detta eftersom det är dessa grupper som generellt sett också kostar mest i form av skola samt vård och omsorg.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

Den 31 december 2015 var 141 (177) personer öppet arbetslösa i Orsa kommun. Det motsvarar 3,5 (4,3) procent av den arbetsföra befolkningen (16–64 år). Av dessa var 25 (26) personer långtidsarbetslösa.

Sökande i program med aktivitetsstöd var vid samma tidpunkt 88 (110) personer. Den totala arbetslösheten (inklusive program) uppgick till 5,7 (7,0) procent.

Av den registrerade arbetskraften uppgick enligt arbetsförmedlingen den totala arbetslösheten till 7,4 (9,2) procent. Enligt arbetsförmedlingen har alltså vår registrerade arbetslöshet minskat med 1,8 procentenheter samtidigt som den har minskat i riket med 0,1 procentenhet och ökat i Dalarna med 0,2 procentenheter. Enligt samma statistik minskar arbetslösheten i procent mest i Orsa av Dalarnas kommuner. Vad gäller nivån på arbetslösheten ligger vi i dag under snittet för Dalarna (7,7 procent), trots att flertalet kommuner har lägre arbetslöshet än Orsa.

Nyckeltal	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Skattesats	22,89	22,89	22,89	22,66	22,66	22,66	22,36
Skatteintäkter (mkr)	379	367	358	347	347	341	334
Förändring skatteintäkt (%)	3	3	3	0	2	2	3
Invånare	6 750	6 812	6 849	6 835	6 867	6 922	6 934
Verksamhetens nettokostnad (mkr)	368	368	355	349	339	334	324
Förändring verksamhetens nettokostnad (%)	0	4	2	3	1	3	0
Verksamhetens nettokostnad/invånare (kr)	54 560	54 052	51 873	51 126	49 398	48 314	46 678
Finansnetto (mkr)	1	1	2	3	-0	-1	-3
Årets resultat (mkr)	13	0	4	1	7	5	7
Eget kapital (mkr)	168	156	156	152	151	143	138
Eget kapital/invånare (kr)	24 943	22 862	22 704	22 186	21 918	20 667	19 841
Läneskuld (mkr)	0	0	6	29	41	59	87
Lån/invånare (kr)	0	0	847	4 214	5 941	8 538	12 600
Investeringar (mkr) (brutto från 2013)	18	32	14	16	14	29	24
Soliditet enligt balansräkning (%)	54	52	60	53	53	50	42
Soliditet inklusive samtliga pensionsåtaganden (%)	0	-6	-11	-10	-10	-8	-11
Likvida medel, inklusive placeringar (mkr)	75	81	93	103	31	38	43
Kassalikviditet (%)	132	131	192	164	121	136	79
Årsarbetare	503	494	493	509	514	575	574
Personalkostnad (mkr)	249	245	235	232	230	246	244
Andel av verksamhetens kostnader (%)	55	54	54	54	54	59	60

Kommentarer

Den genomsnittliga kommunala skattesatsen i Dalarna 2015 är 22,66 procent, vilket är 0,23 procentenheter lägre än Orsa kommuns skattesats. Inför 2016 har en kommun höjt skatten med 50 öre och den genomsnittliga skattesatsen är därefter 22,69 procent.

2015 ökade skatteintäkterna med nästan 13 mkr (3 procent) medan verksamhetens nettokostnader i stort sett var oförändrade. Att nettokostnaderna inte ökade beror på att nämndernas nettokostnader ökade med 7 mkr samtidigt som pensionskostnaderna minskade med 4 mkr och att vi erhöll en återbetalning från AFA Försäkring på 3 mkr.

Nämndernas kostnader ökade 2015 med drygt 7 mkr (2,0 procent) jämfört med budget som till 2015 hade utökats med drygt 16 mkr (4,6 procent) jämfört med 2014.

Under 2014 amorterade kommunen av sitt sista lån. Det är dock värt att notera att lånen i de kommunala bolagen som kommunen borgar för uppgår till cirka 370 mkr.

Årets investeringar uppgick till 18 mkr, varav cirka 7 mkr avser investeringar i stadsnät och drygt 2 mkr avser andra IT-relaterade investeringar.

Soliditeten exklusive pensionsåtaganden har ökat med 2 procentenheter sedan 2014.

Förbättringen av soliditetsmålet är mindre än förbättringen av vår långsiktigt finansiella stabilitet som den är tänkt att mäta. Detta eftersom det engångsbelopp om 15,4 mkr som kommunen erhöll av staten i december avseende den uppkomna flyktingsituationen har reserverats för att täcka framtida kostnader och påverkar inte resultatet men ökar balansomslutningen. Effekten blir att om vi inte hade fått detta engångsbelopp så hade soliditeten varit 57 procent i stället för 54 procent. Skulle man dessutom bortse från dotterbolagens tillgodohavanden på koncernkontot är soliditeten 61 procent.

Samtidigt har soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden förbättrats 6 procentenheter och är nu noll procent. Vi ser också en fortsatt minskning av ansvarsförbindelsen för pensioner under de närmaste åren, vilket innebär att detta soliditetsmål kommer att stärkas ytterligare.

Likvida medel (inklusive placeringar i värdepapper) uppgår till 75 (81) mkr varav 18 (27) mkr avser dotterbolagens tillgodohavanden på koncernkontot.

Kassalikviditeten har ökat marginellt jämfört med 2014. Löpande under 2015 hade vi stundtals ganska låg likviditet. Detta beror bland annat på att bidrag från Migrationsverket ofta erhålls långt efter att vi

har haft utgiften. I och med att staten betalade ut ett engångsbelopp på drygt 15 mkr till kommunen i december så ser det nu bättre ut.

När det gäller antalet årsarbetare och årets personalkostnad så bör det också påpekas att vi under 2014 öppnade ett boende för ensamkommande barn. Antalet barn har flerdubblats under 2015 vilket också medför att personalstyrkan utökats. Denna verksamhet finansieras av statliga medel men medför att antalet årsarbetare ökar och så även personalkostnaderna.

Pensionsmedelsförvaltning

Orsa kommun har en pensionsskuld till varje anställd. Från och med 1998 ska den skuld som intjänats tas upp i balansräkningen. Den skuld som intjänats till och med 1997 tas upp som en ansvarsförbindelse under balansräkningen. Kommunfullmäktige beslutade i september 2000 att de pensionsskulder som intjänas från och med 2000 ska betalas ut till var och en av de anställda, som en så kallad individuell pension.

Vid årsskiftet uppgick de pensionsförpliktelser som intjänats till och med 1997 till 168,5 (172,5) mkr. De har således minskat med 4,0 mkr. Prognosen (fram till och med 2020) är att ansvarsförbindelsen kommer minska ytterligare med drygt 8 mkr eller i snitt med nästan 2 mkr per år.

Inga pensionsmedel är formellt avsatta till extern förvaltning, däremot har vi en placerad likviditet på cirka 27 mkr som kan användas till kommande års ökade likviditetsbelastning, som framtida pensionsutbetalningar innebär. Problemställningen om ökade framtida pensionskostnader finns med under budgetprocessen sedan 2005 och sedan dess har vi budgeterat att en del av resultatet ska öronmärkas för pensioner, vilket gjordes fram till 2013.

Därefter har ansvarsförbindelsen minskat och ingen mer öronmärkning har gjorts.

Eftersom vi nu ser att ansvarsförbindelsen för framtida pensionsåtaganden i stället minskar och kommer att fortsätta så åren framöver så har det föreslagits att vi i stället årsvis ska återföra en del av tidigare öronmärkning. Så har också föreslagits i våra ekonomiska mål. Enligt uttalande från RKR i oktober 2015 kan vi dock inte använda en sådan återföring för att justera balanskravsresultatet. Däremot skulle vår tidigare öronmärkning kunna användas i resonemanget om vi någon gång skulle behöva återopä synnerliga skäl.

Investeringar

Årets investeringar uppgick till cirka 18,5 mkr vilket var något lägre än budgeterat. Nästan 7 mkr avser investeringar i stadsnätet och inför 2016 har ytterligare 10 mkr budgeterats för stadsnätet där utbyggnaden nu tagit fart på allvar. Tillsammans med det tidigare projektet ”Bredband till byar” har det nu investerats över 30 mkr i fibernätet och det är glädjande att även anslutningarna till nätet nu tagit fart.

Från och med 2013 redovisas investeringar brutto, vilket innebär att investeringsbidrag redovisas separat och inte tillåts minska investeringsutgiften. Investeringsbidragen 2015 uppgick till cirka 0,5 mkr. Till dessa kommer anslutningsavgifter för bredband med cirka 1,5 mkr som faktureras 2016.

Borgensåtaganden

Den totala summan av kommunens borgensåtaganden uppgick vid senaste årsskiftet till 391 mkr vilket är en ökning med 29 mkr sedan föregående årsskifte. Av borgensåtagandena avser 85,0 (75,0) mkr Orsa Vatten och Avfall AB, 108,6 (88,6) mkr Orsabostäder AB och 176,5 (176,5) mkr Orsa Lokaler AB.

Ökningen av borgensåtagandena till Orsa Vatten och Avfall AB och Orsabostäder AB beror på att de har lånat upp 10 respektive 20 mkr under året.

Inga borgensåtaganden har infriats under året.

Övrigt

Orsa kommun äger 35 procent i Oreälvens Kraft AB. Aktierna är bokförda till anskaffningsvärdet 18 tkr. Under flera år hade vi en nettoavkastning på 2–3 mkr per år på detta innehav, men sedan 2012 har avkastningen varit låg. 2013 och även 2015 har avkastningen varit negativ. 2015 är nettokostnaden 327 tkr och orsaken är främst låga elpriser.

Uppföljning av våra ekonomiska mål

Kommunfullmäktige beslutade 2014-03-31 att:

”Med beaktande av detaljmålen i bifogade resultat-, finansierings- och balansbudget för perioden 2015–2017 ska 2015 års resultat uppgå till 4 000 000 kr, varav 4 000 000 kr ska öronmärkas för intjänade pensionsåtaganden, som enligt den kommunala redovisningslagen inte får kostnadsföras.”

Efter att de ekonomiska målen tog i mars så förbättrades skatteprognoserna påtagligt och flera förvaltningar prognostiserade underskott under året, vilket också medförde att de tilldelades mer medel inför 2015. Sedan försämrades skatteprognoserna kraftigt under slutet av året och då hade redan för mycket medel tilldelats förvaltningarna. I februari 2015 försämrades skatteprognoserna ytterligare.

Detta föranledde att redan fastställd budget omarbetades under våren 2015 och i april 2015 fastställde kommunfullmäktige en ny budget för innevarande år där resultatet skulle uppgå till 2 mkr.

Med detta följde att för 2015 skulle det egna kapitalet öka med cirka 1,2 procent, soliditeten enligt blandmodellen skulle vid utgången av 2015 uppgå till 59,3 procent och soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden till –2,9 procent. Likvida medel (exklusive kortfristiga placeringar) förväntades minska med 6,4 mkr.

Samtliga dessa ekonomiska mål utom soliditeten enligt blandmodellen har uppnåtts.

Nyckeltal	Budget 2015	Bokslut 2015	Klarat målet
Resultat (tkr)	2 000	12 630	Ja
Förändring eget kapital (%)	1,2	8,1	Ja
Soliditet, enligt blandmodellen (%)	59	54	Se kommentar
Soliditet inklusive samtliga pensionsåtaganden (%)	–2,9	0	Ja
Förändring likvida medel (mkr)	–6,4	–2,5	Ja

Vad gäller soliditeten enligt blandmodellen kan vi i dag konstatera att målet inte till fullo tog hänsyn till de förändrade redovisningsregler som gäller för investeringsbidrag och att dotterbolagens banktillgodohavanden på koncernvalutakontot underskattades. Dessa poster har bidragit till att balansomslutningen ökade mer än förväntat. Dessutom har de 15,4 mkr som erhöles från staten som ett engångsbelopp för att hantera den rådande flyktingsituationen gjort att balansomslutningen ökade ytterligare. Så trots ett betydligt högre resultat än budgeterat nåddes inte soliditetsmålet. Noterbart är att exklusive dotterbolagens tillgodohavanden på koncernkontot (18 mkr) och engångsbeloppet för flyktingsituationen så skulle soliditeten uppgå till 61 procent vid årsskiftet.

Grunden för kommunens ekonomiska mål har under en längre tid varit att vi ska värdesäkra kommunens eget kapital. Med denna bakgrund har kommunfullmäktige antagit nya ekonomiska mål från och med 2016.

- Årets resultat ska minst vara på en nivå som säkerställer att kommunens eget kapital värdesäkras, med hänsyn till inflationen (KPI).
- Kommunen har en god likviditet och denna ska i första hand användas till att möta kommande höga pensionsutbetalningar.
- Kommunens investeringar ska finansieras av egna medel, inte genom extern upplåning.
- När det gäller framtida pensionsåtaganden sker återföring med det belopp som motsvarar skillnaden i pensionskostnader enligt senaste prognos från KPA då budgeten fastställs och den prognos som senare bestäms i samband med årsboksut.
- Kommunens soliditet (inklusive samtliga pensionsåtaganden) ska varje år förbättras och senast 2018 vara positiv.

Som tidigare har förklarats får inte längre en återföring av öronmärkta medel påverka balanskravsresultatet vilket innebär att den näst sista punkten inte längre är lika aktuell.

Vår framtida ekonomi

I SKL:s cirkulär från den 26 februari 2016 avseende budgetförutsättningar för åren 2016–2019 står det i inledningen: ”Den stora osäkerheten i skatteunderlagsprognosen för 2017 och den svårbedömda kostnadsutvecklingen innevarande och kommande år leder till slutsatsen att kommunerna bör tänka i termer av en marginal för oförutsedda händelser i

det pågående arbetet med budget för 2017.” Denna skrivning som pekar på osäkerheten i den kommunala ekonomin de kommande åren visar tydligt att osäkerheten om framtiden är större än vanligt.

Av cirkuläret framgår att den svenska ekonomin växer mycket snabbt. Snabbt växande investeringar och kraftigt ökad offentlig konsumtion är två faktorer som driver på de höga tillväxttalen. Inte minst kommunernas kostnader beräknas i år växa till följd av det stora flyktingmottagandet. I reala termer växer skatteunderlaget med närmare 3 procent i år vilket är den största ökningen på mycket länge. Samtidigt beräknas kommunsektorns kostnader öka med närmare det dubbla.

Hur ser det då ut för Orsa kommun?

Inför 2016 är ramtilldelningen till verksamheterna cirka 18,4 mkr (5,1 procent) högre än utfallet 2015. Visserligen är utfallet 2015 påverkat av vakanshållning med mera, föranledd av den pågående omorganisationen, men det är svårt att se att nettokostnaderna skulle öka så mycket under 2016. Dessutom ökar, enligt SKL:s senaste prognos, skatteintäkterna nu mer 2016 än vad som budgeterats.

År 2017 och framåt mattas ökningen av skatteintäkterna av något enligt samma prognos. Med nuvarande förslag att resultatnivån ska höjas till 8 mkr på sista raden innebär detta att verksamheternas budget höjs med cirka 6,3 mkr 2017 eller nästan 25 mkr jämfört med utfallet 2015. Visserligen ska denna ökning även täcka ökade lönekostnader men det är fortfarande svårt att se att nettokostnaderna ska öka så mycket på två år. Förutom detta har vi även reserverat 15,4 mkr i en buffert (engångsbeloppet) för ökade kostnader som kan uppstå på grund av flyktingsituationen och som verksamheterna kan söka medel ur vid behov. Om dessa 15,4 mkr utnyttjas under en treårsperiod så finns det således årligen drygt 5,1 mkr ytterligare att bedriva verksamhet för.

När SKL säger att kostnaderna inom kommunsektorn kommer att öka med närmare 6 procent i närtid så gäller det kommunsektorn generellt. För många kommuner har flyktingmottagandet i det närmaste exploderat under den senaste tiden i jämförelse med tidigare. I Orsa har vi tagit emot relativt många flyktingar sedan tidigare och vi har dessutom inte den brist på bostäder som många andra kommuner har. Av den anledningen menar vi att vi är lite bättre förberedda på den nya situationen och att vår kostnadsökning inte ska behöva bli riktigt lika stor.

Personalredovisning

Arbetskraft

Tillsvidareanställda

Antalet tillsvidareanställda i Orsa kommun har ökat något. 2015 var 476 tillsvidareanställda mot 463 föregående år. Framför allt beror ökningen på att kommunen har rekryterat personal till boendet för ensamkommande barn.

Total arbetskraft – tillsvidareanställda och visstidsanställda

Den totala arbetskraften har ökat med nio årsarbetare av samma skäl som ovan och är nu 503 personår. Vikarier för sjukskrivna har också påverkat siffran.

Utbetalda pensioner inklusive löneskatt för dem som har gått i pension uppgick till 10 mkr. Utbetalningarna avser ålderspension, intjänad pensionsrätt 1997-12-31, sjukpension och efterlevandepension.

Kommunens pensionskostnader för anställda har bokförts till cirka 20,6 mkr år 2015. 2014 var kostnaden 24,3 mkr. På sikt kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt igen. 2006 uppgick pensionskostnaderna till 13,4 mkr och enligt prognosen till 2019 beräknas kostnaden uppgå till 23,7 mkr inklusive löneskatt. Skillnaden är 10,3 mkr, vilket motsvarar en genomsnittlig årlig ökning med 0,8 mkr.

Medelålder

Medelåldern för våra tillsvidareanställda är oförändrad och ligger på 50 år för män och 51 år för kvinnor.

Könsfördelning

Den manliga delen av arbetskraften har ökat något, till 19,8 procent. 2014 var andelen 19,2 procent. En av anledningarna till det är att fler män söker sig till kommunal basverksamhet. Vi ser en ökning av män bland både vårdpersonal och socialsekreterare.

Lön och personalkostnader

Löneskillnaderna mellan kvinnor och män har ytterligare utjämnats med tre procentenheter. Skillnaden är nu 4,3 procent mot 7,3 procent 2014.

Personalkostnaden inklusive förtroendevaldas arvoden utgör den största delen av kommunens kostnader. 2015 uppgick den till 55 procent av verksamhetens kostnader eller 249 mkr (245 mkr 2014). Av dessa utgör 177 mkr lön (171 mkr 2014).

Avgångar – pension, egen begäran och arbetsbrist

9,9 procent av de tillsvidareanställda slutade under första halvåret. Det är något för hög omsättning. I kompetensförsörjningsprojektet var det dock en händelseutveckling som vi hade förespått. Andelen som har slutat på egen begäran har ökat med 166 procent. Det är en oroande och oförväntad ökning. Drygt 62 procent (28 stycken) av dem som slutat har högskoleutbildning, vilket är än mer oroande för den samlade kompetensen. Vi vet att konkurrensen från omgivningen är hög. Vi har klart konkurrenskraftiga löner, framför allt inom skolan, varför en fördjupad analys om varför vi får detta resultat måste ske.

Av de tillsvidareanställda i kommunen slutade totalt 55 medarbetare under 2015. År 2014 var antalet 29 medarbetare.

Arbetsmiljö och hälsa

Ohälsotal

Ohälsotalen är ett nyckeltal som beskriver andelen sjukskriven tid av disponibel arbetstid.

Ohälsotalen har glädjande nog stannat på samma nivå som förra året. Det är fortfarande högt, men förhoppningsvis kommer det att minska med hälsoprojektet. Andelen långtidssjukskrivna har minskat med 11 procentenheter vilket är glädjande. Det är ett resultat av avgångar samt effektivt

rehabiliteringsarbete, men då ohälsotalet är lika högt så innebär det att de korta sjukskrivningarna har ökat med motsvarande procentenhet.

Skade- och tillbudsrapportering

Vi har börjat mäta rapportering om skador och tillbud. Syftet är att effektivare undersöka var vi har belastande arbetsmiljö. Kommunen har anmält tre arbetsskador samt 24 tillbud. Personalkontoret tror att det finns ett mörkertal som inte kommer fram och vi kommer att se till att rutinerna för anmälan förstärks. Den enskilt största orsaken är tillbud och skador med anledning av hot och våld. Där behöver särskilda insatser göras under 2016.

Sammanfattning

I huvudsak har vi utifrån det redovisade underlaget en välordnad personalhantering. Där vi har nått framgång är framför allt på jämställdhetsområdet, där lönerna utjämnas i hög takt. Vi har också klart konkurrenskraftiga löner jämfört med omvärlden. Även fördelningen mellan män och kvinnor fortsätter sakta att bli bättre.

Ökningen av ohälsotalet har stannat av och arbete pågår med att sänka ohälsotalen.

Det som är mest oroande och måste undersökas mer under året är de stora uppsägningarna på egen begäran samt att de korta sjukskrivningarna ökar. Det kan vara ett tecken på organisatoriska problem. Vi vet att framtiden kommer att ställa stora krav på varumärket Orsa kommun om vi ska klara personalförsörjningen.

Så var det dags för flytt igen... Här är det näringslivskontoret som med hjälp av Komfix flyttar från kommunhuset till Dalagatan 1.

Volymer

Antal tillsvidareanställda per förvaltning

Förvaltning	2015	2014	2013
Näringslivskontoret	4	5	5
Kommunledningskontoret	16	17	17
Kulturförvaltningen	10	9	6
Fritids- och servicekontoret	57	46	40
Barn- och utbildningsförvaltningen	146	150	162
Socialförvaltningen	211	206	205
Arbetsmarknadsenheten	11	9	5
Miljökontoret	19	18	16
Räddningstjänsten	2	3	3
Summa	476	463	460

Ökningen av tillsvidareanställda kan i huvudsak hänföras till boendet för ensamkommande barn.

Antal årsarbetare, både tillsvidare- och visstidsanställda (Totalt arbetade timmar/1700)

Årsarbetare	2015	2014	2013
	503	494	493

Precis som i föregående tabell är ökningen av antalet årsarbetare beroende på verksamheten för ensamkommande barn samt upprättat evakueringsboende. I övrigt små förändringar.

Medelålder 2015, Orsa kommun

Anställningsform	2015		2014		2013	
	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv
Tillsvidareanställning	50	51	50	51	51	51
Annan tidsbegränsad anställning	41	45	47	45	65	71
Allmän visstidsanställning	35	39	36	38	38	37
Vikariat	34	41	35	40	36	39

Jämställdhet

Procentuell fördelning mellan män och kvinnor

År	Kvinnor	Män
2013 (%)	83,2	16,8
2014 (%)	80,8	19,2
2015 (%)	80,2	19,8

En liten fortsatt ökning av andelen män.

Medellön 2015, Orsa kommun (Siffrorna inom parentes anger förändringen från 2014)

Anställningsform	Kvinnor 2015	Män 2015
Tillsvidare	26 626 (2,2 %)	27 763 (-0,65 %)
Vikariat	21 626 (1,9 %)	21 307 (0,98 %)
Visstidsanställning	21 821 (0,92 %)	20 791 (-0,2 %)

Arbetsmiljö och hälsa

Ohälsotal

(Andel sjuktid av total tillgänglig arbetstid)

Kön	2015	2014	2013
Män (%)	4,1	3,9	3,8
Kvinnor (%)	6,9	6,8	5,9
Totalt (%)	6,2	6,2	5,5

Varav långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)

2015	2014	2013
46 %	57 %	48,7 %

Fördelat på ålder

Ålder	2015	2014	2013
0-29 (%)	2,0	2,5	1,8
30-49 (%)	6,3	6,9	5,5
50-99 (%)	7,0	6,3	6,1

Skade- och tillbudsrapportering

Arbetsplats	Skada	Tillbud	Fall	Hot och våld	Stick	Lyft	Kläm	Halk	Övrigt
Summa	3	24	4	9	1	3	1	5	4

Personalerörlighet**Avgångsorsaker**

Orsak/förvaltning	Kommunstyrelsens verksamheter	Socialutskottet	Barn- och utbildningsutskottet	Milönämnden	Totalt 2015 (2014)
Pension	4	6	5		15 (10)
Egen begäran	5	18	16	1	40 (15)
Arbetsbrist					0 (4)
Totalt	9	24	21	1	55 (29)

Rekryteringsbehov**Framtida ersättningsbehov vid oförändrad verksamhetsvolym (ersätts vid 65 års ålder)**

2016	2017	2018	2019	2020	SUMMA
22	14	23	16	22	97

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 31 ledamöter som utses i allmänna val. Fullmäktiges mandatperiod är fyra år. Mandatfördelningen i Orsas kommunfullmäktige är 12 (C), 8 (S), 5 (SD), 2 (V) och 1 (L), 1 (M), 1 (MP) och 1 (KD). Majoriteten utgörs av C, L, M, MP och KD.

Ordförande: Rosanna Thyrén (C)

1:e vice ordförande: Åke Falk (C)

2:e vice ordförande: Anders Rosell (S)

Kommunfullmäktige hade fem sammanträden under 2015. I april fattade fullmäktige beslut om ombudgetering av driftbudgeten med förslag på besparingsåtgärder på grund av förändrad skatteprognos. Fullmäktige fattade även beslut om att höja hyrorna med 5 procent för särskilda boenden och trygghetsboenden, att ingå i en gemensam språktolkförmedling och att anta en policy för uppvaktning av personal, inköp och upphandling samt en kostpolicy. Ytterligare beslut gällde nya avfallsföreskrifter och att ingå i Visit Dalarna AB, som är en gemensam organisation i länet för att utveckla besöksnäringen. Båda dessa beslut är överklagade. I början av året meddelades det att processen kring Visit Dalarna AB får tas om. Fullmäktige behandlade också motioner om mer resurser och ändrat arbetssätt inom äldreomsorgen, solenergi, snabb-laddare för elbilar och försök med betyg i årskurs 4. Inkomna medborgarförslag gällde bland annat gång- och cykelväg till Kyrkbyskolan, utemiljön vid högstadieskolan, orsamål och grunder för uppsägning eller repressalier för kommunanställda. Motionerna och medborgarförslagen hade vid årsskiftet ännu inte färdigbehandlats.

Framtiden

I slutet av 2015 fattade kommunfullmäktige beslut om att inrätta en demokratiberedning vars första uppgift är att utveckla demokratiprocessen med fokus på ungdomars delaktighet. I beredningen deltar alla politiska partier som är representerade i fullmäktige med en ledamot var. Syftet med beredningen är att stärka och vitalisera fullmäktige.

Flyktingsituationen under 2015 med fler ensamkommande barn till kommunen har bland annat ökat efterfrågan på gode män och förvaltare. Situationen har således medfört ett stort behov av att nyrekrytera gode män och förvaltare och bedömningen är att efterfrågan kommer att vara fortsatt hög under 2016.

Ekonomisk översikt

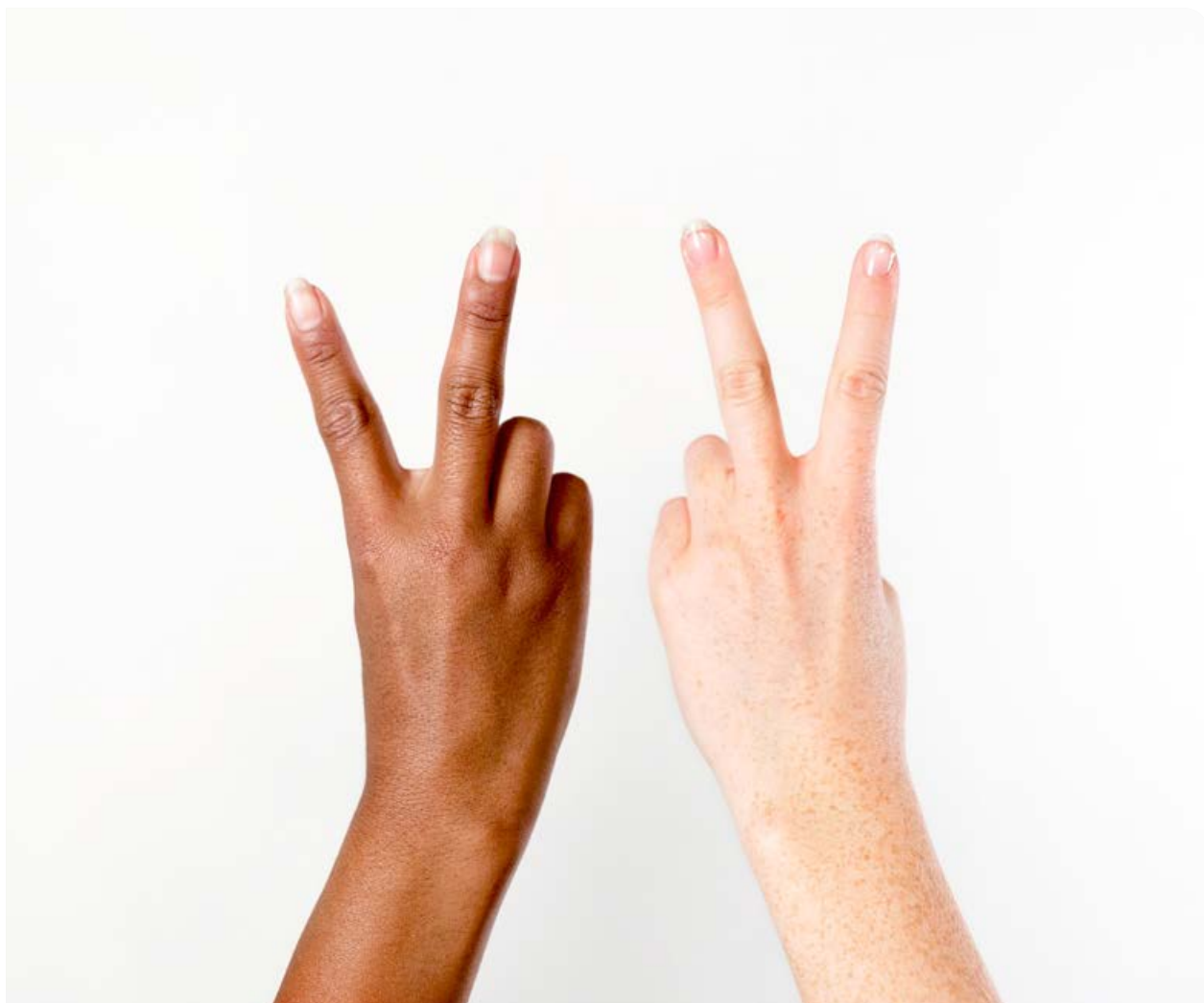
Kommunfullmäktige

Driftredovisning (tkr) Verksamhet	2015			2014	2013
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Kommunfullmäktige	396	355	-41	332	365
Kommunalt partistöd	336	336	0	336	336
Valnämnd	8	5	-3	189	5
Överförmyndare	438	409	-29	395	345
God man och förvaltare	-27	350	377	166	205
Summa	1 150	1 455	305	1 419	1 256
Budgetavvikelse				153	59

Kommentar till ekonomisk redovisning

Kommunfullmäktige visar ett överskott, vilket till stor del beror på verksamheten med god man och förvaltare. Återsökningar gällande gode män för ensamkommande barn har beviljats för hela 2015 samt även för fjärde kvartalet 2014, vilket gav ett överskott för verksamheten. Överförmyndarverksamheten visar ett mindre underskott, vilket bland

annat beror på en ökning av ärenden avseende ensamkommande barn. Kostnaderna för kommunfullmäktige visar en avvikelse på -41 tkr i jämförelse med budget. Varje år uppvaktas personal som har varit anställda i kommunen i 25 år. Totalt tjugo anställda uppvaktades med en minnesgåva under 2015, vilket är betydligt fler än tidigare.

Revisionen

Revisorernas roll och ansvar är fastställda i kommunallagens 9 kapitel, det av fullmäktige fastställda revisionsreglementet samt god revisionsred i kommunal verksamhet.

Ordförande: Elsmari Laggar-Bärjegård

Vice ordförande: Susanne Bogg

Mats Wahlström

Kåre Olsson

Sten Hansson Van Nes

Den kommunala verksamhetens mål, inriktning och omfattning fastställs årligen av fullmäktige i budgeten. Vår huvudsakliga uppgift och roll är att granska och bedöma om nämnderna, kommunstyrelsen och de enskilda ledamöterna i dessa organ på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt bedriver sina verksamheter i enlighet med den fastställda budgeten. Vi granskar också tillsammans med revisorerna i Mora och Älvdalens kommuner de gemensamma nämnderna. De granskningar som

vi har genomfört under 2015 ligger som underlag för våra uttalanden i revisionsberättelsen.

Vi har även genom de av fullmäktige utsedda lekmannarevisorerna granskat verksamheten i kommunens bolag samt det gemensamt med Mora och Älvdalens kommuner ägda utförlarbolaget NODAVA AB.

I samband med avlämnandet av revisionsberättelsen kommer vi att ge en mer detaljerad redogörelse för granskningsverksamheten 2015.

Ekonomisk översikt

Driftredovisning

Verksamhet (tkr)	2015			2014	2013
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Revision	598	660	62	541	328
Summa	598	660	62	541	328
Budgetavvikelse				119	332

Kommunstyrelsens verksamheter

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Under kommunstyrelsen vilade under 2015 förutom centralt administrativt stöd även kulturutskottet, fritids- och serviceutskottet samt räddningstjänsten. Verksamheten omorganiserades så att kulturutskottet och fritids- och serviceutskottet slogs samman till kultur- och serviceutskottet. Kommunstyrelsen är också ansvarig för de kommunövergripande målen. Barn- och utbildningsutskottet och socialutskottet ligger numera också direkt under kommunstyrelsen, men särredovisas.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Mikael Thalín (C)

1:e vice ordförande: Håkan Yngström (C)

2:e vice ordförande: Marie Olsson (S)

Kultur- och serviceutskottet

Ordförande: Mikael Thalín (C)

Vice ordförande: Hans Sternbro (S)

Ett plusresultat som skapar frågetecken

Ett ganska rejält plus på nedersta raden – det är vi inte så vana vid i Orsa kommun, men så ser det ut i år. Och visst är det bättre än röda siffror – men det är inte riktigt bra heller.

– Det är bra med ett positivt resultat, men det är inte bra att vi inte visste om att det skulle bli så från början, säger kommunchefen Ann-Therese Albertsson.

Prognoserna har nämligen visat på minus, i stället för det kraftiga pluset.

– Det tyder på att vi måste bli bättre på prognoser. Vi måste bli bättre på att bedöma vad de verkliga kostnaderna är och inte gissa och kanske gardera oss i överkant. Det kan ju finnas verksamheter som behöver pengarna bättre, säger Ann-Therese Albertsson.

Nu finns det i år också andra förklaringar till överskottet. Omorganisationen som inleddes har överskuggat de flesta aktiviteterna under året och

många har varit återhållsamma i avvaktan på organisationsöversynen. En stor del av överskottet beror på att kommunen haft många vakanta tjänster och inte hunnit rekrytera, eller velat vänta med det till organisationen är klar.

Omorganisationen har varit en av de stora frågorna. Flyktingströmmen en annan.

– Det är glädjande att till exempel individ- och familjeomsorgen lyckats minska den ekonomiska belastningen av försörjningsstödet samtidigt som man omorganiserat och fått en inströmning av nya ärenden genom flyktingsituationen. Den nya situationen har förstås lett till snabba omställningar för oss, precis som för alla andra kommuner, men tack vare ett bra jobb från personalen har det fungerat, både vad gäller ensamkommande barn, förberedande klasser och det evakueringsboende som vi snabbt fick ordna. Ungdomens hus har också fungerat utmärkt i det sammanhanget, säger Ann-Therese Albertsson.

Det finns saker att glädja sig åt på flera områden. Skolan tycks vara på rätt väg och den trenden gäller det att hålla i. Äldreomsorgen får bra betyg. Nya grepp som speed-dating för att locka både ordinarie personal och praktikanter har visat sig fungera bra, det vill säga att intresserade får träffa sina eventuella framtida arbetsgivare på plats och prata direkt med dem.

Vi ser också att flytten av biblioteket till kulturhuset har gett en betydligt större tillgänglighet vad gäller öppettiderna.

Det finns dock mycket kvar att göra. Kommunen har ännu inte brutit den nedåtgående trenden vad gäller företagsklimatet.

– Där handlar det om att fortsätta det inledda arbetet, menar Ann-Therese Albertsson. Vi har tagit fram en ny näringslivsstrategi, i samarbete med näringslivet.

Fritids- och servicekontoret har haft ett tufft år, med flytt och stor personalomsättning, inte minst av vissa nyckelpersoner. Där har det ofta handlat om att hålla näsan över ytan, säger Ann-Therese Albertsson.

– Det är ett av områdena där vi har avvaktat med att rekrytera tills översynen är klar. Just för det området har också en speciell utredning gjorts. Ska något läggas ut på entreprenad? Ska något skötas av bolagen? De flesta av uppdragen inom kontoret kommer att samlas under den nya verksamheten samhälle för att öka samverkan mellan de verksamheter vi har i dag.

Kommunledningskontoret

Det stora arbetet handlar om införandet av ett nytt gemensamt ärendehanteringssystem som sjösattes och finjusterades under första halvåret.

Personalkontoret

Kommunens organisation är i förändring. Det innebär att en hel del av allmän personaladministration, som uppdatering av personalhandboken, har fått vänta. Personalkontoret har i stället fått lägga tid på aktiviteter för omorganisationen. Resurserna har helt enkelt inte räckt till för de behov som funnits.

Det negativa beslutet för Scandinavian College of Travel & Tourism (SCoTT), omorganisationen av individ- och familjeomsorgen och inte minst det faktum att flera chefer varit sjuka eller slutat har lett till ökad belastning. Likafullt har vi till viss del lyckats arbeta med översyn av personalpolitiska dokument. En ny lönepolicy har också beslutats. Vi har dessutom gjort en löneöversyn för att ge cheferna ett bättre underlag och därmed höja kvaliteten i lönearbetet.

Personalkontoret har i samverkan med bland annat Mora och Älvdalen ordnat en arbetsmiljöutbildning.

Det har också hållits utbildning i medbestämmandelagen för skolan. En planerad ledarskapsutbildning för chefer har skjutits upp till efter omorganisationen. Detta är utbildningar som är nödvändiga för att möta de utmaningar vi har och de utvecklingsområden som kommit fram i organisationsutredningen.

Vi står inför en rekryteringsutmaning då många går i pension de närmaste åren. Därför har vi deltagit i rekryteringsinsatser i samband med skid-VM samt i arbetsförmedlingens jobbmässa. Den nu etablerade *Talangjakten* för att intressera anställda för framtida chefsjobb har också genomförts.

Det hälsofrämjande projektet som inleddes för att möta ett avstannande, men ännu högt, ohälsotal inriktade sig inledningsvis på de långa sjukskrivningarna. Det arbetet måste föras över till verksamhetscheferna i högre grad då personalkontorets resurser inte räcker till det.

I projektet har hälsoinspiratörer utbildats för att sprida hälsoarbetet. Projektplanen har inte kunnat genomföras som planerat eftersom projektledaren även fått andra arbetsuppgifter inom omorganisationen. *Kommunklassikern* för att få våra anställda att röra mer på sig genomfördes för första gången med 39 anmälda tremannalag.

Räddningstjänsten

Antalet larm minskade med drygt 20 procent jämfört med 2014. Den blöta sommaren och ett minskat antal automatlarm och larm i väntan på ambulans är orsaken.

Vi har bara hunnit genomföra 26 av 45 planerade tillsynskontroller enligt lagen om skydd mot olyckor och lagen om brandfarliga och explosiva varor.

500 personer har utbildats i förebyggande brandskydd samt hjärt- och lungräddning.

En ny risk- och sårbarhetsanalys har tagits fram och ligger till grund för en ny plan om extraordinär händelse som ska vara klar 2016.

Fritids- och servicekontoret

Kontoret har under året varit under stor press. Vi har flyttat hela verksamheten och flera medarbetare i nyckelpositioner har lämnat sina jobb. Det i kombination med organisationsöversynen har varit en källa till stress och oro. Vi har helt enkelt fått hårdprioritera för att hålla en bra basservice.

En ljusglimt är att vi kan konstatera att centrumprojektet är slutfört och att det överlag har fått ett positivt mottagande. Vi har i samband med det också förbättrat kvaliteten på centrala gator samt gång- och cykelbanor, men arbetet avstannade då den ansvariga för arbetet slutade.

För att klara prioriteringen av bredbandsutbyggnaden har en person anställts på heltid.

På kommunens tomtområde Styversbacken är tre av sex tomter sålda. Hur kommande etapper ska genomföras utreds.

Ekonomiskt redovisas bredbandsutbyggnaden och Styversbacken under kommunstyrelsen direkt.

Arbetet med att ta fram nya rutiner för tillgänglighet och information har inte genomförts på grund av de omprioriteringar vi har fått göra.

Kostenhetens kvalitetsarbete fortsätter och fördjupad översyn av enheten görs inom ramen för kommunens övergripande förändringsarbete.

Fritidsavdelningen har byggt ett utegym och en hinderbana på Berget för att bredda utbudet av anläggningar för fritidsaktiviteter.

För att möta kravet på breddad verksamhet har Ungdomens hus med Leif och Kulan arrangerat ett stort antal aktiviteter. Det har skett i samarbete med både interna och externa aktörer som integrationsenheten, skolan, NBV, Studieförbundet, IOGT-NTO och Grönklittsgruppen.

Ett ökat tryck från omvärlden i flyktingfrågan ger tydliga effekter även i Orsa. Ett antal privata aktörer har tagit emot ett hundratal flyktingar där alla barn och ungdomar bland annat ska erbjudas skolgång. Detta ställer höga krav på dialogen mellan inblandade aktörer och understryker vikten av att arbetet med en integrationsstrategi fortskrider enligt plan.

En samverkansdialog mellan skolan, socialförvaltningen och integrationsenheten har inletts med syfte att ta fram en bra fördelning av inkommande medel för att täcka respektive verksamhets kostnader för integration. I samverkan med åtta andra kommuner i Dalarna har Orsa gått in i projektet ”Språkvän”. Syftet med projektet är att öka antalet möten/mötesplatser i Orsa, samt öka kunskapen om och förståelsen för olika kulturer.

Boendet för ensamkommande barn och ungdomar har nu varit i gång under ett och ett halvt år. Verksamheten har på denna relativt korta tid lyckats skapa en bra och välkomnande verksamhet som ger våra ensamkommande barn och ungdomar en bra start i sitt nya hemland.

Kulturkontoret

Ombyggnaden av kulturhuset och flytten av biblioteket dit har varit tidskrävande. Dessutom införde vi ett nytt gemensamt biblioteksdatasystem med Mora och Älvdalen. Insatserna har betalat sig i större tillgänglighet och ökade öppettider. I dag är kulturhusdelen öppen 38 timmar mot tidigare 16 och biblioteket är öppet 43 timmar mot tidigare 31.

Vi har ansvarat för den offentliga utsmyckningen i samband med centrumutvecklingen och kunde i juli inviga skulpturen ”Fiolen Min” på Slipstenstorget.

Genom den nya tjänsten som kultursamordnare har vi kunnat öka arbetet med barn och unga.

Näringslivs- och utvecklingskontoret

Vår satsning på projekten ”Orsa topp 100” och ”Tillväxt och tillsyn” för att förbättra kommunens myndighetsutövning ur näringslivets perspektiv har ännu inte gett resultat. Tvärtom har vi tappat i Svenskt Näringslivs ranking över företagsklimatet. För att möta utmaningen som det innebär har vi under 2015 haft en kontinuerlig dialog med det lokala näringslivet. Bland annat har 160 företagsbesök gjorts, i flera fall under medverkan av politiker från kommunstyrelsens arbetsutskott. Tillsammans med den lokala företagarföreningen har vi ordnat tio företagarrukostar och erbjudit företagsrådgivning och service till näringslivet.

Inom ”Orsa topp 100” har vi haft workshops med företagen för att prioritera framtida åtgärder som ska förbättra det lokala företagsklimatet.

Besöksnäringen är den viktigaste motorn för Orsas näringsliv och vi har koordinerat den lokala turismmarknadsföringen tillsammans med Siljan Turism och den lokala turismgruppen. Vi har medverkat i och stöttat arrangemang som skid-VM i Falun, Orsayran, Moraeus med mera, Orsa sportbilsfestival och Allsång med Kalle, som alla är viktiga arrangemang för vårt varumärke.

Framtiden

Kommunstyrelsen

Under 2016 ska vi utreda hur den framtida bredbandsutbyggnaden ska organiseras. Den utredningen blir avgörande för om vi ska nå målen i kommunens bredbandsstrategi som är satta till 2020.

En markstrategi ska tas fram för att följa upp Orsas översiktsplan.

Personal

Riktlinjer måste tas fram för den nya föreskriften ”Organisatorisk och psykosocial arbetsmiljö” från Arbetsmiljöverket. Tillsammans med ledarskapet är det arbetet en kritisk framgångsfaktor för att klara den framtida personalförsörjningen. Vi planerar också att införa ett stöd på enhetschefsnivå för att tydliggöra hälso- och arbetsmiljöarbetet.

Vi måste göra klart personalhandboken för att framför allt ge cheferna bättre stöd i sitt arbete med personalfrågor.

Räddningstjänsten

Vi står inför en upprustning av fordonsparken. Räddningsbilen ska bytas ut under 2016 och mer kommer att krävas framöver. Vi ser på sikt problem med att rekrytera deltidsbrandmän. Det är svårt att kombinera huvudsysselsättning, familjeliv och beredskap som brandman.

Fritids- och servicekontoret

Våra lokaler och anläggningar för sport och fritid kommer inte att räcka till om nya sporter tillkommer eller aktiviteter som varit vilande vill etablera sig igen.

Vi bör lägga fokus på att se över vilka uppdrag Ungdomens hus ska ha. Uppdragsbeskrivningen bör sedan fullt ut åtföljas av en budget som säkerställer att verksamheten kan drivas och utvecklas mot beslutade mål.

Fritids- och servicekontoret står inför förändringar. Pågående organisationsöversyn medför att tjänster inte omedelbart tillsätts då översynen per definition går ut på att se över vilka arbetsuppgifter som kan göras effektivare. Under tiden som resurser saknas kan verksamheten inte leverera i samma omfattning. Situationen är ansträngd för kvarvarande personal.

Kulturkontoret

Den stora utmaningen blir att anpassa förvaltningens verksamheter till den nya kommunala tjänsteorganisationen. Vi kommer att behöva jobba med implementeringen av den nya förvaltningstillhörigheten, ett nytt ledarskap och nya rutiner samtidigt som rutinerna i Kulturhusets nya lokaler måste finslipas för att sätta sig.

En annan utmaning är att fortsatt utveckla arbetet kring integration och barn- och ungdomskultur, men också att utveckla samarbetet med näringslivskontoret och andra aktörer för att marknadsföra och lyfta fram Orsa som musik- och kulturkommun.

Näringslivskontoret

Kommunens nya tjänstemannaorganisation öppnar för möjligheten att organisera näringslivsarbetet på ett annorlunda sätt. En ökad samverkan och ett bredare ansvarstagande inom kommunen i näringslivsfrågor skulle kunna göra kommunen till en effektivare näringslivsfrämjare. Under 2016 kommer en ny näringslivsstrategi att beslutas som ska förtydliga målsättningarna och prioriterade insatser.

Personalredovisning

I dag saknas ansvariga medarbetare inom fritid, gata och park, mark och skog, integrationsverksamheten, kostenheten samt fastighetsverksamheten. Innan den pågående organisationsöversynen är klar rekryteras inga nya medarbetare.

Eftersom räddningschefen Håkan Bäcklund har gått i pension delar Mora och Orsa från och med första december räddningschef genom ett civilrättsligt avtal. Ställföreträdande räddningschef fungerar som platschef i Orsa.

En ny beredskapssamordnare har anställts, liksom två deltidsbrandmän.

På kulturkontoret har två längre tjänstledigheter beviljats under året och tillsammans utgör de 1,25 tjänster. Dessa vakanser har i viss mån kompensats med en inkonvertering om en tjänst på halvtid.

Styrkan på näringslivskontoret är minskad med en halvtidstjänst sedan 2015.

Håkan Bäcklund avtackades som räddningschef.

Ekonomisk översikt

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

Driftredovisning (tkr) Verksamhet	2015			2014	2013
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Politisk verksamhet	5 519	5 648	129	4 456	7 365
varav medel till KS förfogande	2 253	2 243	-10	1 633	3 890
Näringslivsåtgärder	3 066	3 171	105	2 620	2 916
Turism	1 998	2 021	23	2 232	1 991
Folkhälsa	114	100	-14	47	60
Räddningstjänst	5 713	5 415	-298	5 195	5 316
Arbetsmarknadsåtgärder	50	65	15	73	
Affärsverksamhet	864	1 189	325	-97	-1 077
Kollektivtrafik	3 923	4 730	807	5 024	2 944
Centrala stödfunktioner	19 035	19 548	513	19 697	17 377
varav kommunstyrelsen	235	356	121	143	148
varav kommunledning	1 605	2 017	412	1 626	1 441
varav kommunkansli	4 111	4 333	222	6 243	4 205
varav ekonomikontor	3 953	4 006	53	4 000	3 747
varav personalkontor	2 426	3 047	621	2 536	2 253
varav lönekontor	1 492	1 500	8	1 373	1 192
varav IT-enhet	5 213	4 290	-923	3 776	4 391
Föreningsbidrag	515	560	45	547	644
Summa	40 796	42 448	1 651	39 796	37 536
Budgetavvikelse				-769	1 223

Kultur- och serviceutskottet

Driftredovisning (tkr) Verksamhet	2015			2014	2013
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Bidrag studieorganisationer	300	300	0	300	300
Administration kulturverksamhet	1 501	1 292	-209	1 815	1 698
Allmän kulturverksamhet	197	340	143	164	190
Bildarkiv	2		-2	12	44
Kultur för seniorer	44	100	56	122	135
Kultur i skolan	70	130	60	127	100
Administration bibliotek	3 880	3 712	-168	3 464	2 860
Vuxenmedia	279	270	-9	329	335
Barnmedia	164	171	6	171	171
Skolbibliotek	57	70	13	70	70
Delsumma	6 493	6 384	-110	6 573	5 903
Budgetavvikelse				-419	150

Verksamhet	Utfall	2015		2014 Utfall	2013 Utfall
		Budget	Avvikelse		
Fritids- och servicekontor	1 726	2 038	312	1 763	1 623
Gator och vägar	8 211	8 496	286	7 531	7 652
Parker och lekplatser	1 569	1 793	224	1 668	1 724
Fritid	8 096	7 780	- 317	7 957	7 687
Turism	180	157	- 22	160	151
Flygplats	- 35	30	65	69	102
Ungdomens hus	2 065	2 191	125	2 163	1 103
Fastighetsförvaltning	610	688	78	363	191
Vatten och avlopp	612	610	- 2	612	608
Kostenhet	2 609	2 034	- 575	2 153	2 127
Integrationsenhet	- 4 254		4254	- 61	
Delsumma	21 390	25 816	4 427	24 377	22 967
Budgetavvikelse				12	484
Summa totalt	27 883	32 200	4 317	30 949	28 869
Budgetavvikelse				- 407	634

Kommentar till ekonomisk redovisning

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

Resultatet för året visade ett överskott på närmare 1,7 mkr. De verksamheter som kostade mer än budgeterat var IS/IT (-923 tkr) och räddningstjänsten (-298 tkr). I övrigt så lämnade alla verksamheter ett överskott.

De centrala funktionerna lämnade överskott, speciellt personalfunktionen beroende på att planerade utbildningar inte har genomförts. Skälet till att verksamheten underskridit budget är att en stor del av året ägnades åt uppdraget från politikerna att göra en organisationsöversyn. Kostnaden för kollektivtrafiken blev lägre än budgeterat bland annat beroende på en överbudgetering av skolkorten.

Näringslivskontoret

Redovisningen för 2015 uppvisar en positiv avvikelse om totalt 128 tkr för näringslivskontorets verksamheter. Denna avvikelse beror på en vakant tjänst motsvarande halvtid som uppstod efter sommaren.

Denna vakans fick kvarstå i avvaktan på omorganisationen och eftersom EU-projekten Leader och F7 fick uppskjuten projektstart till 2016. Budgeten för medfinansiering kunde i stället fördelas på andra utvecklingsprojekt, bland annat medverkan i skid-VM i Falun. År 2016 är all budget för medfinansiering övertecknad i projekten Leader och F7, vilket innebär att det för 2016 inte finns budgetutrymme för ytterligare medfinansiering.

Räddningstjänsten

Verksamheten har nått de ekonomiska målen, framför allt tack vare den blöta sommaren som inte genererade några kostnadsdrivande skogs- och markbränder. På grund av en justering i anläggningstillgångarna har verksamheten dock haft en extrakostnad, vilket totalt sett ger ett negativt resultat om cirka 300 tkr. Justeringen är en engångsföreteelse för 2015 och räddningstjänsten bedöms nå de ekonomiska målen fortsättningsvis.

Kulturkontoret

Förvaltningen gör ett litet underskott. Detta på grund av ökade löne-, projekt- och inventariestandarder i samband med ombyggnaden av Kulturhuset och flyttkostnader kopplade till biblioteksflytten.

Fritids- och servicekontoret

Det positiva resultatet beror i huvudsak på överskottet från verksamheten för ensamkommande barn och ungdomar (EKB). I övrigt har sjukskrivningar och ej tillsatta tjänster inom ett flertal verksamheter bidragit till överskottet.

Inom gata och park har den relativt milda vintern inneburit lägre kostnader för snöröjningen. Fritidsavdelningen har haft högre personalkostnader inom det rörliga friluftslivet än budgeterat och ishallen har haft extrakostnader för byggåtgärder på läktarsektionen. Inom kostenheten har sjukskrivningar och höga livsmedelskostnader gett ett underskott.

Barn- och utbildningsutskottet

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskott ansvarar för förskolor, familjedaghem, skolbarnomsorg, grundskola, särvtux, eftergymnasiala utbildningar och musikskola.

Ordförande: Jan Lovén (C)

Vice ordförande: Anders Rosell (S)

Trendbrott – men än slår vi oss inte till ro

Tidigare år har bekymren hopat sig i verksamhetsberättelsen för barn- och utbildningskontoret. Äntligen ser vi ett trendbrott och kan andas tillförsikt – utan att för den skull slå oss till ro.

– Vi är inne i en positiv trend när det gäller kärnverksamheten, säger barn- och utbildningschefen Mattias Scandola. Vi ser både höjda betyg och bättre resultat på de nationella proven.

Det är i sin tur resultatet av att man har spottat i nävarna, böjt på nacken och målmedvetet arbetat sig igenom verksamheten.

– Vi har jobbat med ett systematiskt kvalitetsarbete inom både förskola och skola. Vi har följt upp, utvärderat och planerat utifrån det på ett mer målmedvetet sätt än tidigare. Var är vi? Vart ska vi? Hur når vi dit? Det har varit ledfrågorna. Men också: Hur gick det? Det är oerhört viktigt att utvärdera alla insatser som görs. De ökade resultaten och den positiva trenden har också gjort att rörligheten inom personalen har minskat.

– Rekryteringsläget ser bättre ut än på länge. Flera behöriga personer söker jobb inom Orsa kommun än tidigare. Det är annars ett bekymmer över hela landet.

– Smolket i bågaren just nu är att vi inte heller denna gång fick några yrkeshögskoleutbildningar. De ansökningar som vi gjorde tillsammans med Yrkesakademien avlogs i början av 2016.

Framtiden

För barn- och utbildningsförvaltningen gäller det att hålla i den positiva trend som förskola och skola just nu är inne i. En fortsatt satsning på det systematiska kvalitetsarbetet är allra viktigast. De vägar vi använder för att öka kvaliteten är formativ bedömning och lågaffektivt bemötande.

Den formativa bedömningen har som syfte att stärka elevens lärande eller att leda till förändringar i lärarens undervisning. Centralt är att tydliggöra undervisningens mål för eleven, att man undersöker var eleven befinner sig i förhållande till målet och att eleven får återkoppling som talar om hur målet kan uppnås. Lågaffektivt bemötande syftar till att genom ett tryggt, lugnt och positivt bemötande minska stress och problemskapande beteende.

Personalredovisning

Med anledning av det som beskrivs ovan anställdes fler under 2015 än vad som angavs i budget. I januari 2015 avslutade skolchefen Anna Björk sin tjänst. Som tillförordnad tillsattes Anna-Karin Olsson som i slutet av året (1 oktober) efterträddes av Mattias Scandola.

Digerbergets skola fick i maj en ny rektor.

Investeringar

Den största investeringen under 2015 bestod i inköp av surfplattor till alla elever i årskurs 7. Under 2016 kommer surfplattor att köpas in till alla blivande sjuor samt en klassuppsättning på varje F–6-skola.

Ekonomisk översikt

Barn- och utbildningsutskottet

Driftredovisning (tkr) Verksamhet	2015			2014	2013
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Barn- och utbildningsnämnd	308	480	173	391	423
Administration	4 676	4 080	-596	3 617	3 427
Musikskola	3 429	3 450	21	3 289	2 800
Förskola	27 023	26 807	-217	26 252	26 561
Grundskola och fritids	72 877	72 428	-449	69 981	72 681
Grundsärskola	2 172	2 513	341	2 397	1 930
Gymnasieskola	39 176	39 875	699	39 946	38 200
Gymnasiesärskola			0		31
Vuxenutbildning	-54		54	1	25
SCoTT	1 818	1 800	-18	101	-6
Ej fördelade medel	421	952	531	532	609
Summa utbildningsverksamhet	151 846	152 384	538	146 507	146 683
Integrationsenheten			0		17
Projekt			0		25
Summa totalt	151 846	152 384	538	146 507	146 724
Budgetavvikelse				-112	-4 170

Ekonomisk redovisning

Det underskott som barn- och utbildningsförvaltningens för- och grundskoleverksamhet hade under 2015 kan förklaras med alltför höga personalkostnader. De höga personalkostnaderna berodde till viss del på en bristande uppföljning kring den personalbudget som rektorerna hade att hålla sig till, men

främst är det ett resultat av en ökad invandring till Orsa kommun där behovet av lärare i svenska som andraspråk, tolkar och studiehandledare på modersmålen vida överstigit budget. Resultatet kompensades av att gymnasieskolan redovisade ett avsevärt bättre resultat än prognostiserat.

Socialutskottet

Socialutskottet ansvarar för att ge stöd och hjälp till enskilda individer som på grund av fysiska, psykiska och/eller sociala orsaker har behov av detta.

Ordförande: Håkan Yngström (C)

Vice ordförande: Gunilla Elings Friberg (S)

Hög arbetsbelastning men gott resultat

– Speciellt under hösten hade vi en stor arbetsbelastning på alla områden inom socialtjänsten, konstaterar socialchefen Berit Ekepil-Mörtberg. Inte minst har flyktingsituationen inneburit ett stort tryck på individ- och familjeomsorgen. Vi har fått lägga andra arbetsuppgifter åt sidan och jag har själv fått gå in i verksamheten operativt.

Därtill har det gjorts en omorganisation av verksamheten, vilket gör det än mer anmärkningsvärt att kostnaderna för försörjningsstöd sänktes rejält framför allt under hösten. Den vakanta kontrollertjänsten återbesattes inte i avvaktan på den stora omorganisationen, vilket inte heller gjorde arbetsbördan mindre.

Trots alla svårigheter och stor konkurrens har verksamheten lyckats rekrytera erfaren och kunnig personal och fått kontroll på kostnaderna.

Flyktingsituationen har inneburit flera snabba beslut. I mitten av december startades med mycket kort varsel ett evakueringsboende där ett fyrtiotal flyktingar togs emot. Genom mycket bra samarbete över förvaltningsgränserna och ett stort engagemang från ansvarig personal lyckades uppdraget genomföras på ett bra sätt. Boendet avvecklades i slutet av januari.

Under tiden har den ordinarie verksamheten rullat på och ett omfattande arbete har inletts för att höja kvaliteten och effektiviteten på alla områden. Vid årsskiftet gjordes hela Orsagården om till ett demensboende.

– Vi har bildat team och arbetsgrupper för att tillsammans med medarbetarna utveckla äldreomsorgen. Hemtjänsten tittar på hur vi ska få en

bättre kontinuitet för brukarna och en bättre logistik vad gäller bilanvändandet. På så sätt kan vi både höja kvaliteten och sänka kostnaderna, berättar Berit Ekepil-Mörtberg.

En inventering av datorer och licenser och ett avslut av ett system som inte längre används har också sparat pengar.

Inom vård och omsorg är personalen den största resursen. Därför försöker man enligt Berit Ekepil-Mörtberg att stödja dem på olika sätt.

– Det handlar om olika saker. Vi har till exempel utbildat hemtjänstens personal i förflytningsteknik. Det har vi använt vår egen personal inom hemsjukvård och rehabilitering till. Det finns så mycket kunskap i organisationen som vi måste ta tillvara på! Enhetschefer och medarbetare har också tillsammans arbetat med att få till en bra struktur på arbetsplatsträffarna, som är ovärderliga för informationspridande och möjlighet att påverka arbetsituationen. Dessutom ser vi tillsammans med Orsa Lokaler över våra särskilda boenden så det blir en bra miljö för både brukare och personal. På Lillåhem har vi inrättat omklädningsrum med duschmöjligheter och låsbara skåp för hemtjänstpersonalen.

Framtiden

Inom överskådlig framtid blir det en utmaning att klara av rekryteringen inom IFO för att på ett säkert sätt klara av den myndighetsutövning som krävs.

Delegationen för unga till arbete och kampen mot ungdomsarbetslösheten kommer i fokus på allvar 2016. Kommunens samspel med arbetsförmedlingen och näringslivet är synnerligen viktigt. Inte minst IFO har en viktig roll i arbetet.

Nyhetsbladet inom LSS-verksamheten, där LSS står för lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, kommer att återupptas. Våra brukare får där möjlighet att berätta om vår verksamhet, tycka till och ge en bild av vad som händer inom området. Värdegrundsarbetet kommer att intensifieras inom den särskilda omsorgen. Vi måste se över kostnaderna för de tjänster inom LSS som vi köper av Mora kommun.

En viktig utmaning under 2016 blir att fortsätta att utveckla och vidmakthålla ett professionellt teaminriktat arbetssätt i äldreomsorgen.

Vi kommer att göra en satsning på inkontinensarbetet inom äldreomsorgen. I januari genomförs en

förskrivartutbildning för alla sjuksköterskor för att höja standarden på omsorgen ytterligare.

Inom hemtjänsten fortsätter arbetet med att se över verksamheten, både vad gäller kontinuitet och logistik.

Personal

Vi har haft hög omsättning av personal inom individ- och familjeomsorgen varför rekrytering har pågått under hela hösten. I övrigt har ingen utökning av tjänster gjorts inom socialförvaltningen.

Controllertjänsten som fanns inom staben och som servade hela verksamheten upphörde i september.

Ekonomisk översikt

Socialutskottet

Driftredovisning (tkr) Verksamhet	2015			2014	2013
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Socialnämnd	390	360	-30	339	490
Administration	12 410	13 650	1 241	12 980	13 529
Färdtjänst	1 464	1 555	91	1 205	1 509
HSR	10 665	10 459	-206	11 564	9 745
Äldreomsorg	65 122	66 780	1 658	65 585	64 742
Psykiatri	2 328	2 512	184	2 307	2 271
Särskild omsorg/LSS	18 413	17 839	-574	15 676	14 855
Individ- och familjeomsorg	4 444	4 983	540	4 698	5 378
Insatser vuxna	2 017	2 165	148	2 649	2 448
Insatser barn och ungdom	5 774	5 539	-236	3 535	5 050
Ekonomiskt bistånd	7 993	6 680	-1 313	8 206	8 797
Familjerätt/familjerådgivning	992	605	-387	531	735
Arbetsmarknadsåtgärder	4 013	5 242	1 229	3 744	3 867
Flyktingmottagning	268		-268		
Ej fördelade medel	0	182	182	0	0
Summa verksamhet	136 291	138 551	2 260	133 018	133 414
Projekt	-85		85	-13	-179
Summa totalt	136 206	138 551	2 344	133 005	133 235
Budgetavvikelse				289	-2 554

Kommentarer till ekonomisk redovisning

Socialförvaltningen visar ett plusresultat på 2,3 mkr.

En stor anledning till plusresultatet är att vi har hållit tjänster vakanta. På grund av det stora antalet ensamkommande barn som anvisades till Orsa har vi fått ersättning från Migrationsverket. Även om arbetsmängden har ökat rejält inom individ- och familjeomsorgen har vi inte utökat bemanningen. Arbetet har utförts av befintlig personal. Vi har även erhållit stimulansmedel från staten vad gäller bemanning inom äldreomsorgen. Inom förvaltningen har vi ändrat arbetssätt för försörjningsstödet, vilket har lett till minskade kostnader.

Miljönämnden

Miljönämnden är gemensam för Mora och Orsa kommuner och är tillsyns- och kontrollmyndighet för miljö balken, livsmedelslagen, tobakslagen och till viss del smittskyddslagen. Miljökontoret har ansvaret för att lagarna efterlevs. Kontoret har även ansvaret för naturvården i kommunen.

Ordförande: Christina Bröms (C), Mora

Vice ordförande: Åke Falk (C), Orsa

Vår uppgift är att folk ska känna sig trygga

– En av våra viktigaste uppgifter är att se till att invånare och besökare i Orsa kan leva ett så tryggt liv som möjligt, konstaterar miljöchefen Camilla Björck. Vår vision är *God livskvalitet för generationer* och det är också av den anledningen som vi har en tillsynsverksamhet. Den är till för medborgarna! Vi är en myndighet som ska se till att lagar och förordningar som fattats på nationell nivå efterföljs, men de lagarna har också fattats i ett syfte.

För att nå visionen arbetar kontoret med att skydda människors hälsa, säkerställa god livsmedelshygien, bevara den biologiska mångfalden, främja hushållning av naturresurser och förhindra utsläpp som förorenar luft, mark eller vatten.

2015 hann inte miljökontoret med all den tillsyn som var planerad.

– Vi har i alla fall hunnit med 77 procent av den planerade hälsoskyddstillsynen, 74 procent av miljöskyddstillsynen och 81 procent av livsmedelskontrollen. Att vi inte har nått 100 procent beror på att vi inte har varit fullbemannade, säger Camilla Björck.

Att tillsynsverksamheten är bred framgår av vad som ingår i den. Den innefattar inomhusmiljö, hygien, allergikost, energi, egenkontroll, bekämpningsmedel, PCB, förorenade områden och vattenskyddsområden. Dessutom tittar man även på utbildningskrav och informationsförordningen. Kontoret serverar därtill två kommuner.

– I båda kommunerna har nya reservat bildats. Den verksamheten ligger inom naturvårdsverksamheten hos oss, liksom kalkningsverksamheten. Den har för övrigt varit smärtfri på grund av den

utdragna våren med lugn avsmältning, konstaterar Camilla Björck.

Miljökontoret fick en ny verksamhet i slutet av 2015. Då flyttades ansvaret för energi- och klimatrådgivning i både Mora och Orsa till kontoret.

Miljökontoret har också till uppgift att ge information och rådgivning till verksamhetsutövare och medborgare. I år har det gjorts mer riktade informationsinsatser. Hemsidan är ett viktigt forum och i september startades dessutom en facebook sida för att snabbt kunna nå ut med information.

Framtiden

En utmaning som nämnden står inför är att få till en välfungerande tillsynsverksamhet. Eftersom vi under de senaste åren inte har lyckats vara fullt bemannade är det svårt att hinna utföra all den tillsyn/kontroll som är planerad. Vi är en myndighet och vårt arbete styrs av lagar och förordningar. Vi måste hålla oss väl informerade och utbildade i alla nya lagar som kommer. Det ställer krav på att våra inspektörer hela tiden har möjlighet till kompetensutveckling.

Vi har under flera år rapporterat om vad vi gör inom livsmedelskontrollen till Livsmedelsverket, som i sin tur rapporterar vidare till EU. Även inom miljötillsynen börjar EU ställa krav på återrapportering. Vi ser att våra statliga verk och EU ställer högre krav på oss som tillsynsmyndighet. Det innebär att vi måste ha en fungerande internkontroll och ett bra system för uppföljning av verksamheten.

Personalredovisning

Under 2015 har vi haft vakanta tjänster inom både livsmedelskontrollen och miljötillsynen. Det har inneburit att vi inte har hunnit göra allt som vi planerat. Eftersom vi är en så pass liten förvaltning får det stora konsekvenser för verksamheten när vi inte har alla tjänster bemannade. Från och med december 2015 har vi dock haft full bemanning.

Ekonomisk översikt

Miljönämnden

Driftredovisning (tkr)	2015			2014	2013
Verksamhet	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Miljönämnd	72	86	15	67	67
Energirådgivning	22	10	-12	42	
Administration miljö och hälsa	806	825	19	765	735
Livsmedel	37	94	57	2	69
Miljötillsyn	143	204	61	152	140
Kalkning	129	121	-8	131	118
Naturvård	236	220	-17	235	265
Summa	1 443	1 560	116	1 394	1 394
Budgetavvikelse				111	67

Kommentar till ekonomisk redovisning

Miljönämnden redovisar ett positivt resultat för 2016. Det beror till största del på att vi har haft lägre personalkostnader än budgeterat. Vi har saknat personal både inom livsmedelskontrollen och miljötillsynen.

Tidigare miljöchefen Nils-Göran Johansson får provköra miljökontorets nya elbil.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden är kommunens organ för tillsyn över byggverksamheten i kommunen och ansvarar för den fysiska planeringen på uppdrag av kommunstyrelsen.

Ordförande: Bo Lindblad (C)

Vice ordförande: Lennart Rosell (S)

Mer intäkter – och mer jobb

– Vi har haft ett hårt tryck på bygglovsenheten under året. Förutom en ökad mängd ärenden har införandet av det nya dokument- och ärendehanteringssystemet Public 360 inneburit mycket merarbete, berättar stadsbyggnadschefen Tommy Ek, som oftast återfinns i Mora men som även finns på plats i Orsa. Under hösten flyttade kontoret in i nya besökslokaler på Dalagatan 1.

– Byggärenden har ökat med 10 procent. Det innebär att intäkterna har ökat, men samtidigt har personalen fått en pressad arbetssituation. Handläggningstiderna har blivit längre och tillsynsarbetet har inte hunnits med. Det i sig är bekymmersamt inför framtiden.

– Planarbetet har till övervägande del bestått i att färdigställa ett samrådsförslag till översiktsplanen.

– Inom kontoret finns också kartenheten. I stort sett alla mål för den verksamheten har uppfyllts.

– Mycket tid har avsatts för ledningsutvisning och bredband. Beställningar av nybyggnadskartor har också ökat.

– Antalet ärenden rörande bostadsanpassning har ökat från 50 (2014) till 54 (51+3 enkla ärenden utan eget beslut). Inkomna byggärenden är 192 mot 171 år 2014.

Framtiden

Projektledaren för översiktsplanen har slutat sin tjänst. Detta påverkar tidplanen för arbetet med översiktsplanen. Även Grönklitts önskemål om att vidareutveckla centrumområdet kommer under 2016 att kräva plantid.

Planenheten kommer därför under 2016 framför allt att prioritera Grönklitts behov och arbeta med centrumplanen. En ny lagstiftning med krav på tillsynsplan och en maximal handläggningstid på fyra veckor för anmälningsärenden kommer ytterligare att öka pressen under 2016.

Personal

Planenheten har under hösten 2015 påverkats av stor personalomsättning då två av tre planarkitekter har slutat. Mycket tid har lagts på att avsluta och förbereda för överlämnande av större planprojekt. Även rekryteringsarbetet för att tillsätta de lediga tjänsterna har påverkat. Bygglovsenheten och kartenheten har också rekryterat för återbesättande av tjänster. En ny bygglovschef och en ny kart- och mätchef har anställts. Två planarkitekter har anställts för återbesättande av lediga tjänster. Även en ny byggnadsinspektör har anställts.

Ekonomisk översikt

Byggnadsnämnden

Driftredovisning (tkr) Verksamhet	2015			2014	2013
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Byggnadsnämnden	122	156	35	96	122
Stadsbyggnad administration	1 165	1 122	-43	1 070	1 327
Bygglov	449	621	172	427	206
Planer	262	55	-207	423	188
Översiktsplan	659	615	-44	172	575
Karta, mät och GIS	899	972	73	921	719
Bostadsanpassning	634	715	81	267	869
Summa	4 190	4 256	66	3 376	4 006
Budgetavvikelse				713	121

Kommentar till ekonomisk redovisning

Förvaltningen har ett överskott för året på 66 tkr. Bostadsanpassningen har för perioden utbetalat mindre än budgeterat. Bygglovenheten har ett överskott på bygglovavgifterna. Planenhetens underskott beror på lägre intäkter för externa planarbeten än budgeterat.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning omfattar kommunen, Orsabostäder AB inklusive Orsa Lokaler AB samt Orsa Vatten och Avfall AB inklusive kommunens andel av NODAVA AB. Dessa bolag ägs till 100 procent av kommunen. Sammanställd redovisning ska visa det totala åtagandet som kommunen har och ge en grund för analyser och ökade möjligheter till styrning av kommunens verksamhet oavsett om denna bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform.

Orsa Vatten och Avfall AB äger och förvaltar Orsas anläggningar för vatten, avlopp och avfall. Driften av dessa sköts i det gemensamma bolaget NODAVA AB som ägs gemensamt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuners respektive ägarbolag för va-anläggningar. Merparten av kommunens lokaler är överförda till Orsa Lokaler AB.

I den sammanställda redovisningen ingår inte Oreälvens Kraft AB. Oreälvens Kraft AB ägs till 35 procent av kommunen och till 65 procent av Fortum Kraft AB. Bolagets struktur är att Orsa kommun står för 35 procent av bolagets kostnader och får 35 procent av producerad kraft som bolaget framställer. Kraften säljer kommunen i sin tur till Fortum. Kostnaden och intäkten konteras i kommunens redovisning under finansförvaltningen.

Stiftelsen Rovdjurscentrum Grönklitt och Design-torg Trä bildades under 2007. Kommunen är stiftare

tillsammans med Grönklittsgruppen AB. Stiftelsens uppgift är att ansvara för drift och innehåll i byggnaden Rovdjurscentrum och Design-torg Trä. Stiftelsen konsolideras inte.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället har eliminerats. Interna kostnader och intäkter samt interna skuld- och fordringsposter har eliminerats.

Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande.

Årets resultat för 2015 blev 20 645 tkr (7 144 tkr år 2014). I den sammanställda redovisningen ingår Orsa kommun, Orsabostäder AB med dotterbolaget Orsa Lokaler AB samt Orsa Vatten och Avfall AB inklusive kommunens andel av NODAVA AB.

Koncerninterna förhållanden

(tkr)	Ägd andel	Intern försäljning	Borgens-avgifter	Borgen
Orsa kommun		1 387		
Orsabostäder AB	100 %	3 316	286	108 600
Orsa Lokaler AB	Helägt dotterbolag till Orsabostäder AB	33 387	530	176 500
Orsa Vatten och Avfall AB	100 %	5 690	232	85 000
NODAVA AB	Ägs till 33,3 % av Orsa Vatten och Avfall AB	3 507	0	0

Orsabostäder AB och Orsa Lokaler AB

Orsabostäder AB är ett allmännyttigt bostadsföretag och har som verksamhet att inom Orsa kommun förvärva, bebygga, äga, avyttra och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärlägenheter och där tillhörande kollektiva anordningar. Orsa Lokaler AB är ett helägt dotterbolag vars verksamhet är fastighetsförvaltning och uthyrning av industrilokaler i Orsa.

Ordförande: Bernt Westerhagen (C)

Vice ordförande: Hans-Göran Olsson (S)

Orsabostäder AB

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Bolaget har fokuserat på energi- och driftoptimering och har tillsammans med dotterbolaget Orsa Lokaler tecknat ett tvåårigt avtal med en konsult. Konsulten kommer att tillföra nödvändig kompetens för att kartlägga och utreda energioptimeringar i båda bolagens fastighetsbestånd.

Nyproduktionen av kvarteret Måsen har färdigställt och hyresgästerna flyttade in till julhelgen.

I kvarteret Hästen har 12 lägenheter ställts till förfogande för ensamkommande flyktingbarn. Bland stora renoverings- och underhållsprojekt kan nämnas ett nytt kulvertsystem på Storgärdet och målning av fasader på Ekbacken.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Då nuvarande VD går i pension under våren kommer styrelsen att söka en efterträdare.

Vi räknar med att det under 2016 kommer fler ensamkommande flyktingbarn, vilket kräver en boendelösning för dem.

I övrigt fortsätter vi med vår strategi att lyfta nuvarande bostadsbestånd kvalitetsmässigt och rikta in oss på kostnadsbesparingar för framtida drift.

Nyckeltal, Orsabostäder AB

	2015	2014
Omsättning (tkr)	42 726	42 114
Resultat efter finansnetto (tkr)	6 851	7 178
Balansomslutning (tkr)	177 828	146 406
Soliditet (%)	29,5	32,1
Kassalikviditet (%)	100,2	267,3
Eget kapital inklusive del av obeskattade reserver	52 391	47 091

Orsa Lokaler AB

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under året har ombyggnationer gjorts för att samla kommunens verksamheter inom lokaler som ägs av kommunala bolag. Kulturhuset har byggts om för att inrymma biblioteket, vilket ger en samlad kulturförvaltning. Gamla brandstationen har även den byggts om för att ge plats åt socialförvaltningen. Under sommaren lade YH-utbildningen SCoTT ner sin verksamhet i Orsa, vilket medförde att Dalagatan 1 tappade sin största hyresgäst. Under hösten har Orsa Lokaler, Orsabostäder, näringslivskontoret, fritidsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret flyttat in i en del av lokalerna.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Bolaget har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att utreda vilka åtgärder som behövs för att få en bättre arbetsmiljö vid det särskilda boendet på Lillåhem.

Nyckeltal, Orsa Lokaler AB

	2015	2014
Omsättning (tkr)	37 081	37 909
Resultat efter finansnetto (tkr)	2 425	1 941
Balansomslutning (tkr)	196 691	194 575
Soliditet (%)	4,9	3,8
Kassalikviditet (%)	103,2	92,3
Eget kapital inklusive del av obeskattade reserver	9 646	7 448

Resultaträkning för Orsabostäder AB inklusive intern handel

(tkr)	2015	2014
Verksamhetens intäkter	43 791	42 151
Verksamhetens kostnader	-29 349	-27 162
Avskrivningar	-4 669	-4 211
Verksamhetens nettokostnader	9 773	10 778
Finansiella intäkter	26	39
Finansiella kostnader	-2 948	-3 639
Resultat efter finansnetto	6 851	7 178
Bokslutsdispositioner	0	-323
Skatt	-1 550	-1 583
Årets resultat	5 301	5 272

Resultaträkning för Orsa Lokaler AB inklusive intern handel

(tkr)	2015	2014
Verksamhetens intäkter	39 149	38 606
Verksamhetens kostnader	-26 468	-26 179
Avskrivningar	-5 992	-5 779
Verksamhetens nettokostnader	6 689	6 648
Finansiella intäkter	0	20
Finansiella kostnader	-4 264	-4 727
Resultat efter finansnetto	2 425	1 941
Bokslutsdispositioner	0	-871
Skatt	-227	-314
Årets resultat	2 198	756

Orsa Vatten och Avfall AB & NODAVA AB

Orsa Vatten och Avfall AB äger och förvaltar Orsa kommuns vatten- och avloppsanläggningar samt avfallsanläggningar. Bolaget ägs till 100 procent av Orsa kommun. Norra Dalarnas Vatten och Avfall AB, NODAVA AB, ägs gemensamt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuner. Genom ett uppdrags- och samarbetsavtal med de tre kommunerna sköter bolaget va- och avfallsverksamheten i kommunerna.

Orsa Vatten och Avfall AB

Ordförande: Jimmy Olsson (C)

Vice ordförande: Karin Bohlin (S)

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Orsa Vatten och Avfall AB bytte under 2015 ekonomisystem vilket innebar mycket arbete, men gav ett gott resultat med bland annat bättre rutiner som följd.

Under våren och sommaren 2015 hade Orsa Vatten och Avfall AB en svag likviditet och det ledde till att ett lån på 10 mkr togs under hösten. Därmed har den gräns för kommunal borgen som fullmäktige beslutade om 2010 uppnåtts.

I oktober beslutade kommunfullmäktige på bolagets begäran att höja va-taxan med 9,1 procent.

Bolaget har varit involverat i såväl ombyggnaden av Järnvägsgatan som bostadsområdet Styversbacken.

Ombyggnaden av Orsa återvinningscentral blev färdig under 2015.

Nyckeltal, Orsa Vatten och Avfall AB

	2015	2014
Omsättning (tkr)	26 161	25 261
Resultat efter finansnetto (tkr)	618	- 124
Balansomslutning (tkr)	107 015	99 258
Soliditet (%)	9,4	9,6
Kassalikviditet (%)	41,3	35,9
Eget kapital inklusive del av obeskattade reserver	10 040	9 595

NODAVA AB

Ordförande: Gunnar Barke, Älvdalen

Vice ordförande: Joakim Holback, Mora

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

En stor och viktig fråga som har aktualiserats är hur personalförsörjningen ska kunna säkras. 70 procent av bolagets personal kommer att bytas ut inom en tioårsperiod.

Va-planarbetet i de tre kommunerna har tagit stora personella resurser i anspråk.

Arbetet med en processkartläggning i bolaget har fortsatt under 2015. Syftet är att tydliggöra ansvar och befogenheter inom organisationen.

Nyckeltal, NODAVA AB

	2015	2014
Omsättning (tkr)	51 833	51 258
Resultat efter finansnetto (tkr)	- 14	- 4
Balansomslutning (tkr)	12 151	12 637
Soliditet (%)	11,9	11,5
Kassalikviditet (%)	104,0	105,4
Eget kapital inklusive del av obeskattade reserver	1 444	1 459

Resultaträkning för Orsa Vatten och Avfall AB inklusive intern handel

(tkr)	2015	2014
Verksamhetens intäkter	26 221	25 345
Verksamhetens kostnader	-21 119	-20 728
Avskrivningar	-3 046	-2 984
Verksamhetens nettokostnader	2 056	1 633
Finansiella intäkter	8	7
Finansiella kostnader	-1 446	-1 764
Resultat efter finansnetto	618	-124
Bokslutsdispositioner	-782	-34
Skatt		
Årets resultat	-164	-158

Resultaträkning för NODAVA AB inklusive intern handel

(tkr)	2015	2014
Verksamhetens intäkter	51 833	51 258
Verksamhetens kostnader	-51 682	-51 152
Avskrivningar	-168	-119
Verksamhetens nettokostnader	-17	-13
Finansiella intäkter	3	14
Finansiella kostnader	-1	-1
Resultat efter finansnetto	-15	0
Bokslutsdispositioner	20	10
Skatt	-4	-9
Årets resultat	1	1

Driftredovisning 2015, Orsa kommun

(tkr)	2015						2014
	Utfall Intäkter	Utfall Kostnader	Budget Intäkter	Budget Kostnader	Avvikelse Netto	Utfall Netto	Utfall Netto
Revisionen	0	-598	0	-660	62	-598	-541
Kommunfullmäktige	1 021	-2 171	250	-1 705	305	-1 150	-1 419
Kommunstyrelsens övriga verksamheter	6 320	-47 117	5 705	-48 153	1 651	-40 797	-39 796
Kultur- och serviceutskottet	49 246	-77 129	37 670	-69 870	4 317	-27 883	-30 949
Barn- och utbildningsutskottet	14 353	-166 199	11 968	-164 352	538	-151 846	-146 506
Socialutskottet	32 138	-168 345	25 559	-164 110	2 344	-136 207	-133 005
Miljönämnden	9 323	-10 766	9 940	-11 499	116	-1 443	-1 394
Byggnadsnämnden	843	-5 033	927	-5 183	66	-4 190	-3 376
Summa styrelse/nämnder	113 244	-477 358	92 019	-465 532	9 399	-364 114	-356 986
Finansiering	460 948	-84 204	457 259	-81 746	1 231	376 744	357 221
Summa	574 192	-561 562	549 278	-547 278	10 630	12 630	235

Kommentar: Inga tilläggsanslag har tilldelats under året

Investeringsredovisning 2015, Orsa kommun

(tkr)	2015					Utfall	Avvikelse	2014 Utfall
	Anslag	Ombud- gerat	Tilläggs- anslag	Totalt anslag				
Kommunfullmäktige				0				
Kommunstyrelsens övriga verksamheter	4 150	839		4 989	7 910	-2 921	3 213	
Kultur- och serviceutskottet	7 085	2 501		9 586	7 974	1 612	24 860	
Barn- och utbildningsutskottet	1 500			1 500	1 320	180	723	
Socialutskottet	1 020	200		1 220	866	354	528	
Miljönämnden				0				
Byggnadsnämnden				0				
Exploateringsfastigheter	1 700			1 700	428	1 272	3 018	
Summa	15 455	3 540	0	18 995	18 498	497	32 342	

Kommentar: 2015-12-31 pågick följande större projekt

	Totalt anslag	Upparbetad utgift
Stadsnät	10 401	20 550
Exploatering Lisselhed	19 560	4 256

Resultaträkning

(tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2015	2014	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1	93 632	84 265	173 684	160 676
Verksamhetens kostnader	2	-453 653	-445 566	-501 429	-489 909
Avskrivningar	3	-8 259	-6 900	-21 948	-19 829
Verksamhetens nettokostnader		-368 280	-368 201	-349 693	-349 062
Skatteintäkter	4	263 638	251 081	263 638	251 081
Generella statsbidrag och utjämning	5	115 947	115 916	115 947	115 916
Finansiella intäkter	6	1 675	1 816	1 648	1 825
Finansiella kostnader	7	-350	-377	-8 947	-10 445
Resultat före skatt	8	12 630	235	22 593	9 315
Skatt		0	0	-1 948	-2 171
Årets resultat		12 630	235	20 645	7 144

Noter till resultaträkningen

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	3 001	4 564	79 861	80 241
Taxor och avgifter	16 902	16 624	16 902	16 624
Hyror och arrenden	7 827	9 171	7 827	9 171
Bidrag	59 459	45 369	59 459	45 438
<i>Varav återbetalning från AFA Försäkring</i>	3 257		3 257	
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	6 349	7 032	6 349	7 032
Exploateringsintäkter	0	1 500	0	1 500
Realisationsvinster	94	5	94	20
Övriga intäkter	0	0	3 192	650
Summa	93 632	84 265	173 684	160 676
2 Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-232 013	-223 408	-261 762	-251 800
Pensionskostnader	-20 611	-24 331	-22 039	-25 822
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-1 818	-1 552	-1 818	-1 552
Bränsle, energi och vatten	-2 510	-2 395	-2 510	-2 395
Köp av huvudverksamhet	-91 853	-93 973	-91 853	-93 973
Lokal- och markhyror	-39 199	-38 927	-39 199	-38 927
Lämnade bidrag	-20 132	-18 710	-20 132	-18 710
Fastighetskostnader	-2 079	-2 745	-2 079	-2 745
Övriga kostnader	-43 438	-39 525	-60 037	-53 985
Summa	-453 653	-445 566	-501 429	-489 909
<i>Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal (alla, oavsett löptid)</i>				
<i>Avgifter</i>				
- med förfall inom 1 år	1 100	1 700	1 945	2 445
- med förfall inom 1–5 år	523	991	2 026	2 730
- med förfall senare än 5 år	0	0	0	12
Summa	1 623	2 691	3 971	5 187
3 Avskrivningar				
Beloppen utgörs av planenliga avskrivningar. Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde. Den procentuella avskrivningen per år uppgår till Imateriella anläggningstillgångar 20 %, Inventarier 10–33 %, Byggnader 3–5 % i kommunen och 1–10 % i koncernen.				
Årets avskrivningar	-8 259	-6 900	-21 948	-19 829
4 Skatteintäkter				
Egna skatteintäkter	263 638	251 081	263 638	251 081
<i>Preliminära skattebetalningar</i>	263 871	251 779	263 871	251 779
<i>Prognos för slutavräkning</i>	-233	-698	-233	-698
Summa	263 638	251 081	263 638	251 081

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
5 Generella statsbidrag och utjämning				
Kommunalekonomisk utjämning	107 443	108 959	107 443	108 959
LSS utjämning	-7 280	-7 853	-7 280	-7 853
Kommunal fastighetsavgift	15 271	14 810	15 271	14 810
Generella bidrag från staten	513		513	
Summa	115 947	115 916	115 947	115 916
6 Finansiella intäkter				
Utdelning aktier	5	4	5	4
Ränteintäkter bank	397	1 183	422	1 192
Oreälvens kraft	100	150	100	150
Vinst vid försäljning av aktier	52	0	0	0
Övriga ränteintäkter	46	69	46	69
Övriga finansiella intäkter	1 075	410	1 075	410
Summa	1 675	1 816	1 648	1 825
7 Finansiella kostnader				
Räntor på lån	0	-101	-8 597	-10 163
Övriga räntekostnader	0	0	0	0
Bankavgifter	-62	-63	-62	-63
Dröjsmålsräntor	0	-1	0	-1
Ränta på pensionsmedel	-288	-212	-288	-212
Övriga finansiella kostnader	-0	-0	0	-7
Summa	-350	-377	-8 947	-10 445
8 Avstämning mot kommunallagens balanskrav				
Årets resultat enligt resultaträkningen	12 630	235		
Samtliga realisationsvinster	0	-5		
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	12 630	230		
Medel till resultatutjämningsreserv	-5 038	0		
Årets balanskravsresultat	7 592	230		
Öronmärkt för pensioner år 2005–2013	27 496	27 496		
Totalt öronmärkt för pensioner	27 496	27 496		
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0		
Summa	7 592	230		
Balanskravsresultat att reglera	0	0		

Balansräkning

(tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Dataprogram	1	0	0	716	804
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2	97 442	90 780	523 923	455 771
Maskiner och inventarier	3	17 128	14 554	23 947	21 120
Pågående nyanläggning	4	0	0	12 844	22 908
Finansiella anläggningstillgångar	5	52 892	49 884	12 781	10 962
Summa anläggningstillgångar		167 462	155 218	574 211	511 565
Omsättningstillgångar					
Varulager		0	0	323	532
Exploateringsfastigheter	6	7 181	6 753	7 181	6 753
Fordringar	7	46 962	44 403	49 950	40 848
Kortfristiga placeringar	8	39 451	42 659	39 451	42 659
Kassa och bank	9	48 247	50 749	51 049	52 832
Summa omsättningstillgångar		141 841	144 564	147 954	143 624
SUMMA TILLGÅNGAR		309 303	299 782	722 165	655 189
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		12 630	235	20 645	7 144
Resultatutjämningsreserv		5 038	0	5 038	0
Övrigt eget kapital		150 696	155 499	168 020	165 914
Summa eget kapital		168 364	155 734	193 703	173 058
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	10	20 854	20 883	21 541	21 670
Uppskjutna skatteskulder	11	0	0	4 498	2 651
Summa avsättningar		20 854	20 883	26 039	24 321
Skulder					
Långfristiga skulder	12	12 369	12 624	382 469	352 724
Kortfristiga skulder	13	107 716	110 541	119 954	105 086
Summa skulder		120 085	123 165	502 423	457 810
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		309 303	299 782	722 165	655 189
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter					
Uttagna fastighetsinteckningar		400	400	36 018	36 018
Avgår: panter i eget förvar		-400	-400	-400	-400
Ansvarsförbindelser	14				
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		168 499	172 496	168 499	172 496
Övriga ansvarsförbindelser		390 864	361 934	21 026	22 121
Summa panter och ansvarsförbindelser		559 363	534 430	225 143	230 235

Noter till balansräkningen

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
1 Dataprogram				
<i>Avskrivningstid 5 år</i>				
Anskaffningsvärde	0	0	1 342	1 154
Årets anskaffning	0	0	85	188
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	0	0	1 427	1 342
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	0	0	538	390
Årets avskrivningar	0	0	173	148
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	0	0	711	538
Bokfört värde	0	0	716	804
2 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
<i>Avskrivningstid 10–50 år för kommunen och 10–100 år för koncernen</i>				
Anskaffningsvärde	154 827	128 987	586 021	549 422
Årets anskaffning	11 373	25 893	75 006	38 070
Årets nedskrivningar	0	– 103	0	0
Anskaffningsvärde på årets avyttringar	0	0	0	– 902
Anskaffningsvärde på årets korrigeringar	0	50	0	50
Omklassificering pågående nyanläggning	0	0	10 064	– 619
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	166 200	154 827	671 091	586 021
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	64 047	60 616	130 250	115 397
Årets avskrivningar	4 711	3 475	16 918	14 940
Årets nedskrivningar	0	– 44	0	0
Ackumulerade avskrivningar på årets avyttring	0	0	0	– 87
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	68 758	64 047	147 168	130 250
Bokfört värde	97 442	90 780	523 923	455 771
Fördelning av bokfört värde				
Mark	572	570	572	570
Verksamhetsfastigheter	10 509	11 254	437 562	376 815
Publika fastigheter	79 263	71 572	79 263	71 572
Fastigheter för annan verksamhet	7 098	7 384	7 098	7 384
Summa	97 442	90 780	523 923	455 771

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
3 Maskiner och inventarier				
<i>Avskrivningstid 3–10 år</i>				
Anskaffningsvärde	68 361	64 941	81 684	77 317
Årets anskaffning	6 697	3 665	8 259	4 713
Årets nedskrivningar	0	– 135	0	– 135
Anskaffningsvärde på årets avyttringar	0	– 59	0	– 160
Anskaffningsvärde på årets korrigeringar	– 14 144	– 51	– 14 144	– 51
<i>Akkumulerat anskaffningsvärde</i>	<i>60 914</i>	<i>68 361</i>	<i>75 799</i>	<i>81 684</i>
Akkumulerade avskrivningar 1 januari	53 807	50 484	60 564	55 923
Årets avskrivningar	3 548	3 425	4 857	4 741
Årets nedskrivningar	0	– 89	0	– 89
Akkumulerade avskrivningar på årets avyttring	0	– 13	0	– 13
Akkumulerade avskrivningar på årets korrigeringar	– 13 569	0	– 13 569	2
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>	<i>43 786</i>	<i>53 807</i>	<i>51 852</i>	<i>60 564</i>
Bokfört värde	17 128	14 554	23 947	21 120
Fördelning av bokfört värde:				
Maskiner	1 744	1 962	1 744	1 962
Inventarier	10 030	7 597	16 849	14 358
Bilar och transportmedel	2 849	3 396	2 849	3 396
Konst	1 479	441	1 479	246
Övriga maskiner och inventarier	1 026	1 158	1 026	1 158
Summa	17 128	14 554	23 947	21 120
4 Pågående nyanläggning				
Ingående nedlagda kostnader			22 908	0
Årets nedlagda kostnader	0	0	0	22 289
Omklassificering	0	0	– 10 064	619
Utgående ledlagda kostnader	0	0	12 844	22 908
5 Finansiella anläggningstillgångar				
<i>Aktier</i>				
Orsabostäder AB	35 393	35 393	–	–
Orsa Vatten och Avfall AB	8 000	8 000	–	–
Oreälvens Kraft AB	18	18	18	18
Siljan Turism AB	334	334	334	334
Inlandsbanan AB	170	170	170	170
Dalhalla Förvaltning AB	94	94	94	94
Diverse övriga aktier	25	25	73	68
Summa	44 033	44 033	689	684
<i>Andelar</i>				
Inlandsbanekommunerna ekonomisk förening	30	30	30	30
Grevinnan	51	51	51	51
Kommuninvest ekonomisk förening	3 541	281	3 541	281
Övriga andelar	25	25	25	25
Summa	3 647	386	3 647	386

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Utlämnat lån till Oreälvens Kraft AB	3 919	4 172	3 919	4 172
Kommuninvest förlagslån	1 000	1 000	1 000	1 000
Långsiktig fordran Region Dalarna	293	293	293	293
Övriga långfristiga fordringar	0	0	3 234	4 427
Summa	5 212	5 465	8 446	9 892
Summa	52 892	49 884	12 781	10 962

Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt andelskapital. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemmissioner om sammanlagt 74 tkr för Orsa kommun. Orsa kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2015-12-31 till 3 540 tkr inklusive årets inbetalning av särskild insats, 3 260 tkr.

	Kommunen		Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
6 Exploateringsfastigheter				
Exploateringsfastigheter	7 181	6 753	7 181	6 753
Summa	7 181	6 753	7 181	6 753
7 Fordringar				
Barnomsorgsavgifter	68	80	68	80
Äldreomsorgsavgifter	259	314	259	314
Allmändebitering	1 869	2 297	1 869	2 297
Betalningar vid årsskiftet	-8	-1	-8	-1
Värdereglering osäkra kundfordringar	-66	-41	-66	-41
Förutbetalda kostnader	9 542	16 180	10 334	10 509
Upplupna intäkter	17 025	8 320	17 107	8 647
Fordringar hos staten	13 254	11 732	13 254	11 732
Mervärdesskatt	3 380	4 400	4 027	5 760
Diverse kortfristiga fordringar	1 639	1 122	3 106	1 551
Summa	46 962	44 403	49 950	40 848
8 Kortfristiga placeringar				
Aktier Grönklittsgruppen AB	12 649	12 649	12 649	12 649
Kortfristig placering	26 802	30 010	26 802	30 010
Summa	39 451	42 659	39 451	42 659
9 Kassa och bank				
Kontantkassa	12	15	51	55
Växelkassor	4	5	4	5
Koncernvalutakonto Nordea	29 113	22 019	47 247	49 465
Nordea	0	0	1 509	1 229
Handelsbanken	287	320	1 041	634
Swedbank	447	694	447	694
JAK Medlemsbank	250	250	750	750
Koncernvalutakonto Orsabostäder AB	10 002	19 842	-	-
Koncernvalutakonto Orsa Lokaler AB	7 632	8 425	-	-
Koncernvalutakonto Orsa Vatten och Avfall AB	500	-821	-	-
Summa	48 247	50 749	51 049	52 832

	Kommunen		Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
10 Avsättningar för pensioner				
<i>Aktualiseringsgrad 96 % avseende kommunen</i>				
Specifikation per förmån exklusive ÖK-SAP				
Pensionsbehållning	1 967	2 043	1 967	2 043
Förmånsbestämd ålderspension	10 773	9 827	10 773	9 827
Pension till efterlevande	389	506	389	506
PA-KL pensioner	2 889	2 990	2 889	2 990
Löneskatt	3 886	3 729	3 886	3 729
Summa	19 904	19 095	19 904	19 095
Specifikation per förmån ÖK-SAP				
Särskilda avtalspensioner	354	1 095	354	1 095
Löneskatt	86	266	86	266
Summa	440	1 361	440	1 361
Avsättning för pensionsförmåner intjänade från och med 1998 exklusive ÖK-SAP				
Ingående avsättning inklusive löneskatt	19 095	17 619	19 095	17 619
Utbetalningar	-664	-649	-664	-649
Finansiell uppräkningsränta och basbelopp	275	201	275	201
Nyintjänande under året	1 041	1 415	1 041	1 415
Övrigt	-1	220	-1	220
Årets förändring av löneskatt, 24,26 %	158	289	158	289
Summa	19 904	19 095	19 904	19 095
Avsättning för pensionsförmåner intjänade från och med 1998 ÖK-SAP				
Ingående avsättning inklusive löneskatt	1 361	846	1 361	846
Utbetalningar	-800	-767	-800	-767
Finansiell uppräkningsränta och basbelopp	13	12	13	12
Arbetsstagare som pensionerats	63	1 287	63	1 287
Övrigt	-17	-117	-17	-117
Årets förändring av löneskatt, 24,26 %	-180	100	-180	100
Summa	440	1 361	440	1 361
Diverse pensionslösningar inklusive löneskatt	0	0	687	787
Pensionsskuld förtroendevalda inklusive löneskatt	510	427	510	427
Summa	20 854	20 883	21 541	21 670
11 Uppskjutna skatteskulder				
Temporära skillnader föreligger i de fall tillgångars eller skulders redovisade respektive skattemässiga värden är olika. Temporära skillnader avseende följande poster har resulterat i följande uppskjutna skattefordringar och -skulder				
Fordran för kostnad, avdragsgill kommande år	0	0	-826	-150
Skuld temporär skillnad, byggnader	0	0	4 084	1 732
Skuld obeskattade reserver	0	0	1 240	1 069
Summa	0	0	4 498	2 651

	Kommunen		Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
12 Långfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut koncern Orsa Vatten och Avfall AB	–	–	85 000	75 000
Skulder till kreditinstitut koncern Orsabostäder	–	–	285 100	265 100
Skuld gatukostnadsersättning	7 000	7 000	7 000	7 000
Skuld anläggnings-/anslutningsavgifter	1 937	1 921	1 937	1 921
Skuld investeringsbidrag	4 710	4 213	4 710	4 213
Ackumulerad upplösning investeringsbidrag	–1 278	–510	–1 278	–510
Summa	12 369	12 624	382 469	352 724
13 Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	21 308	28 737	33 200	35 588
Pensionsskuld, individuell del	8 119	7 839	8 119	7 839
Semester- och ferielöneskuld	13 634	13 827	14 984	15 065
Löner timanställda december	2 744	2 042	2 744	2 042
Övriga upplupna kostnader	15 824	18 299	20 608	23 600
Förutbetalda intäkter	7 592	5 341	16 328	12 362
Engångsmedel med anledning av flyktingsituationen	15 389	0	15 389	0
Förutbetalda skatteintäkter	185	2 363	185	2 363
Källskatt och löneavdrag	4 010	3 739	4 524	4 212
Momsskuld	0	0	680	618
Koncernvalutakonto koncernföretag	18 133	28 267	–	–
Diverse kortfristiga skulder	778	87	3 193	1 397
Summa kortfristiga skulder	107 716	110 541	119 954	105 086

	Kommunen		Koncernen	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
14 Ansvarförbindelser				
Pensioner intjänade till och med 1997-12-31				
Ingående pensionsskuld	172 496	184 299	172 496	184 299
Utbetalningar	-6 500	-8 068	-6 500	-8 068
Finansiell uppräknig, ränta och basbelopp	2 527	1 483	2 527	1 483
Aktualisering	-81	-1 347	-81	-1 347
Övrigt	838	-1 566	838	-1 566
Årets förändring av löneskatt, 24,26 %	-781	-2 305	-781	-2 305
Summa	168 499	172 496	168 499	172 496
Borgen för kommunens företag	370 100	340 100	-	-
Borgen för småhus och bostadsrätter	15 701	16 496	15 701	16 496
Övriga borgensförbindelser	5 063	5 338	5 325	5 625
Summa	390 864	361 934	21 026	22 121
	559 363	534 430	189 525	194 617

Orsa kommun har i mars 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Orsa kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 325 620 649 807 kronor och totala tillgångar till 319 573 677 123 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 454 863 878 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 446 708 684 kronor.

Kassaflödesrapport

(tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2015	2014	2015	2014
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		12 630	235	20 645	7 144
Justering för ej likviditetspåverkande poster	1	8 036	8 531	23 474	23 104
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>20 666</i>	<i>8 766</i>	<i>44 119</i>	<i>30 248</i>
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-2 558	78	-9 102	293
Ökning/minskning varulager		0	0	209	289
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-2 824	30 080	14 868	10 420
Ökning/minskning exploateringsfastigheter	2	-428	-2 579	-428	-2 579
Ökning/minskning kortfristiga placeringar	3	3 208	20 240	3 208	20 240
Kassaflöde från den löpande verksamheten		18 064	56 585	52 874	58 911
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar	4	-18 070	-29 557	-83 350	-65 260
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar	5	512	6 910	512	6 910
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	6	0	0	0	962
Investering i finansiella tillgångar	7	-3 260	-26 000	-3 265	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-20 818	-48 647	-86 103	-57 388
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	8	0	0	30 000	12 000
Amortering av skuld	9	0	-5 800	0	-11 625
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	10	252	277	1 446	966
Kortfristig del av långsiktigt lån	11	0	5 800	0	5 800
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		252	277	31 446	7 141
ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början		50 749	42 534	52 832	44 168
Likvida medel vid årets slut		48 247	50 749	51 049	52 832

Noter till kassaflödesrapport

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
1 Ej likviditetspåverkande poster				
Av- och nedskrivningar	8 259	7 004	21 948	19 829
Avsatt till pensioner	-388	1 727	-486	1 643
Ränta på pensionsavsättning (inklusive löneskatt)	358	264	358	264
Korrigerig och utrangering av diverse anläggningstillgångar	575	46	575	47
Upplösning av investeringsbidrag	-768	-510	-768	-510
Förändring av uppskjuten skatt	0	0	1 847	1 831
Summa	8 036	8 531	23 474	23 104
2 Exploateringsfastigheter				
Försäljning av exploateringsfastigheter	0	442	0	442
Anskaffning av exploateringsfastigheter	0	0	0	0
Exploatering	-428	-3 021	-428	-3 021
Korrigerig av bokfört värde av exploateringsfastigheter	0	0	0	0
Summa	-428	-2 579	-428	-2 579
3 Kortfristiga placeringar				
Ökning av värde på kortfristiga placeringar	0	-396	0	-396
Avyttring kortfristiga placeringar	3 208	20 636	3 208	20 636
Summa	3 208	20 240	3 208	20 240
4 Investering i materiella anläggningstillgångar				
Anskaffning enligt investeringsredovisningen	-18 070	-29 557	-83 350	-65 260
Summa	-18 070	-29 557	-83 350	-65 260
5 Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar				
Gautkostnadsersättning	0	2 000	0	2 000
Anläggnings- och anslutningsavgifter	15	751	15	751
Investeringsbidrag	497	4 159	497	4 159
Summa	512	6 910	512	6 910
6 Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Diverse mindre avyttringar	0	0	0	962
Summa	0	0	0	962
7 Investering i finansiella tillgångar				
Utökat aktiekapital, Orsabostäder AB	0	-20 000		
Utökat aktiekapital, Orsa Vatten och Avfall AB	0	-6 000		
Investerat koncern, Orsabostäder AB			-5	
Kommuninvest insatskapital	-3 260		-3 260	0
Summa	-3 260	-26 000	-3 265	0
8 Nyupptagna lån				
Nyupptagna lån koncern, Orsabostäder AB	0	0	20 000	0
Nyupptagna lån koncern, Orsa Vatten och Avfall AB			10 000	12 000
Summa	0	0	30 000	12 000

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
9 Amortering av skuld				
Amortering av lån, Kommuninvest	0	-5 800	0	-5 800
Amortering av övriga lån			0	-5 825
Summa	0	-5 800	0	-11 625
10 Återbetald utlåning				
Oreälvens Kraft AB, amortering av lån	252	277	252	277
Återbetald utlåning koncern, Orsabostäder AB	0	0	1194	689
Summa	252	277	1 446	966
11 Kortfristig del av långsiktigt lån				
Lån Kommuninvest, amorteras 2014	0	5 800	0	5 800
Summa	0	5 800	0	5 800

Redovisningsmodell

I driftredovisningen beskrivs de enskilda verksamheternas budgeterade respektive redovisade kostnader och intäkter. Resultaträkningen utgår från intäkterna och kostnaderna i driftredovisningen sedan dessa summor har justerats med bland annat interna poster.

Investeringsredovisningens uppgift är att visa hur investeringsutgifterna under året har fördelat sig på olika verksamhetsområden.

Resultaträkningen redovisar intäkter och kostnader och visar hur årets resultat samt förändringen av eget kapital har uppkommit. Förändringen kan också erhållas genom att jämföra eget kapital mellan två redovisningsår.

Kassaflödesanalysen ger upplysning om hur medel har tillförts och använts. Ett positivt saldo på kassaflödesanalysen innebär således att en del av de tillförda medlen har använts till att förstärka likviditeten.

I balansräkningen redovisas kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Här redovisas hur kommunens kapital har använts och anskaffats. Kapitalet används till olika slags tillgångar, som finansieras antingen av skulder i kombination med eller enbart eget kapital. Balansräkningens tillgångssida uppdelas i anläggnings- och omsättningstillgångar. Anläggningstillgångar är fast och lös egendom avsedd för stadigvarande innehav. Exempel på det är bland annat byggnader, maskiner och fordon.

Omsättningstillgångarna består av likvida medel och tillgångar som på kort tid kan omvandlas till likvida medel.

Skulderna uppdelas i långfristiga respektive kortfristiga skulder beroende på löptid. Eget kapital är differensen mellan tillgångar och skulder.

Redovisningsprinciper 2015

Kommunen följer den kommunala redovisningslagen samt de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning (RKR) har utfärdat vad gäller redovisningen. Undantaget är redovisning av finansiell leasing.

I noterna till resultaträkningen lämnas upplysning om ej uppsägningsbara operationella **leasingavtal**. Några leasingobjekt ska eventuellt betraktas som finansiell leasing enligt RKR 13.2. Klassificering pågår. Nedan lämnas upplysningar om dessa avtal. Finansiella leasingavtal med en avtalstid överstigande tre år:

Avgifter (tkr)	2015	2014
– med förfall inom 1 år	862 295	101 017
– med förfall inom 1–5 år	1 654 175	233 732
– med förfall senare än 5 år	0	0

Det totala finansiella leasingbeloppet bedöms vara mycket lågt i förhållande till totala balansomslutningen (cirka 0,8 procent) och skulle sannolikt inte påverka en ekonomisk bedömning av kommunens ställning.

Kommunalskatten har periodiserats enligt RKR 4.2. Det innebär att kommunen i bokslutet för 2015 har bokfört den definitiva slutavräkningen för 2014 samt en preliminär slutavräkning för 2015. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) decemberprognos.

Kommunen följer RKR 18.1 vad gäller **avgift eller bidrag till anläggningstillgångar**. Investeringar, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar redovisas från och med 2013 enligt RKR 18.1. De tas upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod. Tidigare erhållna avgifter eller bidrag ändras inte, utan löper som nettoavskrivning till avskrivningsperiodens slut.

Arbetsgivaravgifter har bokförts i form av beräknade, procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen enligt SKL:s rekommenderade nivå.

Pensionsskulden har beräknats av KPA enligt RKR:s rekommendation, RIPS07. Pensionsåtaganden som intjänats före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Semesterlöneskulden avser ej uttagna semesterdagar.

Tillsammans med **skuld till timanställda** för arbete som har utförts i december 2015 och upplupen arbetsgivaravgift redovisas semesterlöneskulden som en kortfristig skuld.

Anläggningstillgångar enligt kommunens redovisningsprinciper bedöms som en tillgång, där anskaffningsvärdet uppgår till ett basbelopp (för närvarande 44,5 tkr) och som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav av en anläggningstillgång.

Anläggningstillgångarna värderas till anskaffningsvärde med avdrag för planerliga avskrivningar.

Avskrivningstiden för byggnader och tekniska anläggningar är 10–50 år samt för maskiner och inventarier 3–10 år. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. En bedömning av anläggningarnas värde görs och i de fall där anläggningens värde bedöms varaktigt förändrat görs en justering av det bokförda värdet. För tillgångar i form av konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Komponentindelning av materiella anläggningstillgångar har införts från 2014 för befintliga tillgångar.

För investeringar i nya anläggningar tillämpas komponentindelning och en komponent definieras som en utgift som är relativt stor i relation till den totala investeringen och bedöms ha en avvikande avskrivningstid.

Ärligen görs en bedömning av kvarvarande objekt i anläggningsreskontran om det finns något nedskrivningsbehov utifrån att anläggningen inte längre används eller inte nyttjas som det var tänkt från början.

Kostnadsräntor som hör till redovisningsperioden har skuldbokförts och belastat periodens resultat.

Exploateringsfastigheter redovisas som omsättningstillgångar från och med 2009.

Osäkra fordringar, det vill säga kundfordringar äldre än sex månader, har värdereglerats.

Den sammanställda redovisningen för koncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Transaktioner och mellanhavanden mellan kommunen och dotter-

företaget har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi. I den kommunala koncernen ingår bolag där kommunen har minst 20 procents inflytande. Kommunen äger Oreälvens Kraft AB till 35 procent men inflytandet beräknas inte vara så stort att kommunens del av företaget ska konsolideras. I den mån det förekommer leasing i de kommunala bolagen saknas uppgift om detta.

Vissa aktier klassificeras som **kortfristig placering** då syftet med innehavet är avyttring för att lösa framtida pensioner.

Ordlista

AFA Försäkring	Ägs av arbetsmarknadens parter och försäkras genom kollektivavtalen anställda inom bland annat kommuner.
Anläggningstillgång	Aktier, obebyggda eller bebyggda fastigheter, anläggningar och dylikt som ska användas i verksamheten för stadigvarande bruk.
Avskrivningar	Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde.
Avsättningar	Ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd.
Balansräkning	Sammanfattning av tillgångar, skulder och eget kapital.
Eget kapital	Skillnaden mellan totala tillgångar och totala skulder.
Finansnetto	Skillnaden mellan finansiella intäkter (bland annat intäktsräntor) och finansiella kostnader (bland annat kostnadsräntor).
Interna kostnader/intäkter	Handel mellan olika verksamheter i kommunen.
Internränta	Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.
Investering	Anskaffning av tillgångar som ska användas stadigvarande i kommunens verksamhet.
Kassaflödesanalys	Beskriver in- och utflödet av pengar, visar hur kommunen genom den löpande verksamheten, upplåning med mera har fått in pengar och hur dessa använts.
Kassalikviditet	Omsättningstillgångarnas förhållande till de kortfristiga skulderna (exklusive förråd).
Kortfristiga skulder	Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten vilka förfaller till betalning inom 1 år.
Likvida medel	Pengar inestående på bank eller medel som i övrigt är lättillgängliga.
Långfristiga skulder	Skulder med en löptid överstigande 1 år.
Nyemission	Ny utgåva av aktier till exempel för att förändra ägandet eller tillskjuta kapital.
Omsättningstillgångar	Likvida medel, förråd, exploateringsfastigheter, kortfristiga fordringar eller lös egendom som inte är anläggningstillgång.
Operationell leasing	Tvåpartsförhållande mellan en uthyrare och en hyrkund. Uthyraren äger varan/utrustningen och hyr ut den mot avgift. Uthyraren svarar för service, underhåll och försäkringar och står även för vissa ekonomiska risker. Uthyrarens kostnader täcks av hyres-/leasingavgiften.
Pensioner	Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.
Pensionsskuld	Avsättningar för pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen samt kostnader i resultaträkningen.
Resultaträkning	Sammanställning av årets driftverksamhet och hur den har påverkat kommunens egna kapital.
Revidera	Bearbeta, ändra, granska.
Skattekraft	Skatteunderlaget utslaget per invånare i kommunen.
Skatteunderlag	Summan av de beskattningsbara inkomsterna i kommunen.
Skatteutjämning	Syftar till utjämning av ekonomiska förutsättningar mellan kommunerna.
Soliditet	Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna, det vill säga graden av egenfinansierade tillgångar. Visar kommunens finansiella styrka.

Förkortningslista

AB - Aktiebolag
AME - Arbetsmarknadsenheten
BUK - Barn- och utbildningskontoret
BUU - Barn- och utbildningsutskottet
C - Centerpartiet
EU - Europeiska Unionen
Exkl - Exklusive
L - Liberalerna
GIS - Geografiskt informationssystem
Inkl - Inklusivt
IS/IT - Informationssystem och informationsteknologi
IT - Informationsteknologi
IVPA - I väntan på ambulans
KD - Kristdemokraterna
KF - Kommunfullmäktige
KPI - Konsumentprisindex
Kr - Kronor
KS - Kommunstyrelsen
LIS - Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
LPI - Löne- och prisutvecklingen
LSS - Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
M - Moderaterna
MP - Miljöpartiet
Mkr - Miljoner kronor
NODAVA - Norra Dalarnas Vatten och Avfall AB
NLUK - Näringslivs- och utvecklingskontoret
NMI - Nöjd-medborgar-index
RKR - Rådet för kommunal redovisning
S - Socialdemokraterna
SCB - Statistiska centralbyrån
SCoTT - Scandinavian College of Travel & Tourism
SD - Sverigedemokraterna
SKL - Sveriges Kommuner och Landsting
SOC - Socialutskottet/socialförvaltningen
Tkr - Tusen kronor
V - Vänsterpartiet
Åa - Årsarbetare
Åk - Årskurs
ÄHO - Äldre- och handikappomsorgen

Organisation 2015

Politisk organisation

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Valberedning/revision/överförmyndare

KOMMUNSTYRELSE

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kultur- och serviceutskott

Barn- och utbildningsutskott

Socialutskott

Myndighetsnämnd i Mora, Orsa, Älvdalen

Byggnadsnämnd

Miljönämnd med Mora

Gymnasienämnd med Mora

Servicekommitté IT i Mora, Orsa, Älvdalen

Servicekommitté lön i Mora, Orsa, Älvdalen

Tjänstemannaorganisation

Kommunledningskontor

Centralt verksamhetsstöd

Kommunchef

Ekonomi/personal/kansli/info

Näringslivs- och utvecklingskontor

Räddningstjänst

Kulturkontor/bibliotek/bildarkiv

Fritids- och servicekontor/ensamkommande barn

Barn- och utbildningskontor

Förskola, grundskola, yrkeshögskola, musikskola

Socialkontor, individ- och familjeomsorg, hälso-, sjukvård, rehabilitering och arbetsmarknadsenhet

Stadsbyggnadsförvaltning

Gemensam med Mora (även KS-ärenden)

Miljökontor

Gemensam med Mora

Gymnasium

IS/IT Säte i Mora

Lönekontor

Säte i Älvdalen

BOLAG OCH STIFTELSE

Orsabostäder AB

Helägt. Har dotterbolaget Orsa Lokaler AB. Industri- och affärslokaler.

Stiftelsen

Rovdjurscentrum/
Designorg Trä
Med Grönklittsgruppen.

NODAVA AB och Orsa Vatten och Avfall AB

Helägt. Äger va- och renhållningsanläggningarna. Äger Nodava AB tillsammans med Mora och Älvdalens kommuner.

ÖVRIGA BOLAGSINTRESSEN

Oreälvens Kraft AB

Aktieinnehav 35 %.

Grönklittsgruppen AB

Aktieinnehav 6 %.

Revisionsberättelse 2015

Kommunens ekonomi

Kommunens resultat 2015 är 12,6 Mkr. Det lagstadgade balanskravet är därmed uppfyllt.

Positivt är att kommunstyrelsens stora verksamheter i socialutskottet och barn – och utbildningsutskottet har bedrivit sina verksamheter med positiva resultat.

God ekonomisk hushållning

Vi konstaterar att det i budget 2015 saknas tydliga riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Det innebär att vi inte kan vi inte göra bedömningen om årets resultat är förenligt med målen av betydelse för god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunallagens 8 kap 5 §.

Med de kommentarer vi lämnat ovan tillstyrker vi

att kommunstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015, samt

att årsredovisningen för år 2015 fastställs.

Orsa den 29 april 2016

Mats Wahlström

Elsuari Laggar-Bärjegård

Sten Hansson van Nes

Kåre Olsson

Susanne Bogg

Bilagor till revisionsberättelsen:

Revisorernas redogörelse 2015

Granskningsrapporter 2015

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter för de kommunala bolagen

Orsa kommun

Box 23, 794 21 Orsa

0250-55 21 00

orsa.kommun@orsa.se

79